

سیزدهمین جایزه ادبی و تاریخی

دکتر محمود افشار یزدی

اهداده شده به دکتر ریچارد نلسون فرای

تهران

۲ تیر ۱۳۸۳

شورای تولید *

متولیان مقامی:

رئیس مجلس - رئیس دیوان عالی کشور - وزیر فرهنگ (وزیر آموزش و پرورش) -
وزیر بهداشتی (وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی) - رئیس دانشگاه تهران، یا
معاونان اول هر یک از این پنج مقام (طبق ماده ۲ و قفنامه)

متولیان منصوص و منسوب:

دکتر سیدمصطفی محقق داماد - دکتر علیمحمد میر (جانشین: دکتر حسین نژادگشتی) -
دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی - مهربانو دکتر افشار - ایرج افشار - ساسان دکتر افشار

هیأت مدیره (منتخب شورای تولید)

رئیس هیأت مدیره (از شورای تولید)	دکتر سیدمصطفی محقق داماد
نایب رئیس هیأت مدیره (از شورای تولید)، معاون اول دیوان عالی کشور	حسین دادگر
مدیر عامل	ایرج رضایی
خزانه دار	ایرج شگرف نخعی
دبیر	محمد شیرویه

هیأت گزینش کتاب و جایزه

دکتر سید مصطفی محقق داماد
دکتر اصغر مهدوی
دکتر سید جعفر شهیدی
دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی
ایرج افشار

---

* درگذشتگان: اللهیار صالح - حبیب الله آموزگار - دکتر محمدعلی هدایتی - دکتر مهدی آذر - دکتر یحیی مهدوی
مهندس نادر افشار - دکتر جواد شیخ الاسلامی - دکتر اصغر مهدوی.
اعضای پیشین: دکتر جمشید آموزگار - دکتر منوچهر مرتضوی - بهروز افشار یزدی

جایزه های ادبی و تاریخی

ماده ۳۴ و قفنامه اول

چنانچه در آمد موقوفات به مقدار قابل افزایش باید واقف یا شورای تولیت
می تواند علاوه بر تالیف ترجمه و چاپ کتب مبلغی از آنرا تخصیص به جوایز برای تشویق دانشمندان دانش پژوهان،
نویسندگان شاعران بدینند، بالاخص برای بهترین نویسندگان شاعران در مجله آینده، بنابراین
باید شعر و نویسندگان به سرودن اشعار و تصنیف قطعات نظم و نثر وطنی و ملی اجتماعی، طرح
اقتراحات مسابقه و دادن جوایز از درآمد موقوفات تشویق ترغیب نمود. تشخیص این امور در زمان
حیات با واقف است که با مشورت دوستان مطلع خود انجام میدهد سپس با هیئت شش نفره
است که دو سوم از متولیان و یک سوم از هیئت مدیره شرکت مطبوعاتی آینده یا هر کس را که آنها
و اینها به جای شان تعیین کنند، مرکب خواهد بود

ماده ۵ و قفنامه پنجم

به سبب انحلال شرکت مطبوعاتی آینده آنچه در مورد تشخیص امور مربوطه بدان جوایز طبق ماده ۳۴ و قفنامه
اول مورخ دیماه ۱۳۳۷ به عهده آن شرکت محول شده از میان رفته و انجام آن امور منحصراً بعهده
واقف و سپس رتعی تولیت است که می تواند از اهل بصیرت یاری بخواند

یادداشت واقف

جائز جوایزی که در این موقوفات تعیین شده نیز مانند سایر امور آن پیرامون هدف است تکمیل و حدت ملی به وسیله زبان فارسی یعنی کتب رسالات و مقالات اشعار در پیرامون این هدف نوشته شود، خواه به زبان فارسی، خواه به زبانهای دیگر، خواه به وسیله ایرانیان یا ملل دیگر، خواه در خود ایران، خواه در خارج میتواند نامزد دریافت جایزه گردد. برای این کار آئین نامزدی باید تهیه شود. اجمالاً اصول آن را یادداشت می‌کنم.

گراس [۱۹۵۷۸/۸/۴]

جایزه های داده شده

۱	۱۳۶۸	دکتر نذیر احمد	دانشمند هندی، استاد بازنشسته دانشگاه علیگره (هندوستان)
۲	۱۳۶۹	دکتر غلام حسین یوسفی	دانشمند ایرانی، استاد بازنشسته دانشگاه فردوسی (مشهد)
۳	۱۳۶۹	دکتر امین عبد الجمد بدوی	دانشمند مصری متخصص ادبیات فارسی، استاد دانشگاه عین شمس (قاہرہ)
۴	۱۳۷۰	دکتر سید محمد دبیر سیاتی	دانشمند ایرانی، از مؤسسه لغت نامه دهخدا
۵	۱۳۷۰	دکتر فہور الدین جمہد	دانشمند پاکستانی، استاد بازنشسته دانشگاه پنجاب (لاہور)
۶	۱۳۷۱	جان ہون نین، دانشمند چینی	استاد و رئیس بخش فارسی نشکده های خاور میانی دانشگاه پکن (چین)
۷	۱۳۷۳	دکتر کمال الدین عینی	دانشمند تاجیکستانی، استاد و متخصص ادبیات فارسی (دوشنبہ تاجیکستان)
۸	۱۳۷۴	دکتر منوچہر ستودہ	دانشمند ایرانی، استاد بازنشسته دانشگاه تہران
۹	۱۳۷۹	دکتر عبد الحسین بزین کوب	دانشمند ایرانی، استاد بازنشسته دانشگاه تہران
۱۰	۱۳۸۰	کیلفور د اوموند باسورث	دانشمند انگلیسی، استاد بازنشسته دانشگاه منچستر، عضو کمیسیون آسیا (انگلستان)
۱۱	۱۳۸۰	فریدون مشیری	سخنرانی نامور ایرانی
۱۲	۱۳۸۲	تسونہ نوکوزیاناگی	دانشمند ژاپنی، استاد ممتاز دانشگاه مطالعات خارجی توکیو ژاپن

دکتر ریچارد نلسون فرای

برنده سیزدهمین جایزه

Richard Nelson Frye

به نام پروردگار

آقای پرفسور یحیاء ذفری استاد پیشین ایرانشناسی دانشگاه دارد

برای این بنیاد مایه سرفرازی و خجستگی است که سیرد همین جائزه تاریخی ادبی دکتر محمود اقبال واقف به شما تقدیم می شود. مناسبت این گزینش آن است که شما شصت سال است در زمینه مختلف ایرانشناسی به کوشش و پژوهش پرداخته و پژوهندگان این سرزمین ایرانشناسان کشورهای مختلف از کتابها، رساله ها، مقاله ها، خطابه های شما بهره وری یافته اند و به همین انگیزه در کشور کوشش شده است با اشاراتی کوتاه جستجوهای گرانقدر و دامنه ور شما به یاد آورده شود. شما از روزگار جوانی با سرشتی کنجگاو و تازه یاب با ایران آشنا و بدان دل بسته شده اید. بارها به کشور آمده و به قلمروهای فرسنگی و تاریخی آن سفرهای سپایی داشته و با توانایی توانسته اید جنبه های جغرافیایی، تاریخی، ادبی، زبانی و فرسنگی آن را بررسی کنید. از سویی در اردو و هند و

افغانستان تا کرانه های روند رود و رود بارک های فرات و دجله و از سوی دیگر ماوراء قفقاز و دریا باختر و دامنه های آرات تا دریای سیاه را زیر پا گذاشته و سرگذشت ایرانیان را از روزگار پادشاهی دما و دوره های پس از آن بیدوشکا فانه به گزشت تاریخ علمی در آورده است.

شما درباره نجاتشیران پارتیان به ویژه ساسانیان و همچنین ساسانیان تیموریان کتاب مقاله دارید و کوشیده اید که ادیان ایرانی (پترانی، زر وانی، زردشتی، مانوی، مزدکی، زابرسی) آثار به ریزه کاریهای بیشتر شباسانید. ناگزیر آثار باستانی پرکنده مانند سنگهای صخره ای تخت جمشید و میتون و سنگنبشته های کوهها و آتشگاهها و سفالینه ها و سکه های زمانه دیرین این بخش و پیشی در آورده از رسیدگی در سنگهای دستا و نوشته های پهلوی زبان خطان و دران و نمائنده و مسیح یک از یاد نبرده اید.

شما همواره به مسائل مشترک مربوط به ایران همسایگان آن نگریسته و در چندین جا به ژرفایی از فرهنگ سعد و قلمرو کوشانیان سخن گفته و مناسباتی را که میان ما و بیزانس و اقوام ارمن و گرجی در میان بوده است خسته اشته اید. مقاله شما بام از ایران تا پرشیا یعنی سمراسنت حکایت از آن دارد که با دقتی سرشار از آگاهی نسبت به گذشته زندگی مادر در راههای بتانی و اسلامی این عنوان اختیار کرده اید تا بنمایانید که ایران از آغاز زادن این ادب پیش گرفت که توانست بر جای بماند.

شما دربارهٔ والائی زبان فارسی از روزگاری که رشد کتابتی ادبی آن آغاز شد همواره عنایت مخصوص داشته و در مقالهٔ هاشمی اندنی خود بی‌شک در بارهٔ رواج آن در دورهٔ سامانی و در سرزمین زرد، شرق شناسان آگاه ساخته‌اید که این بان آورندهٔ مدیته و فرسنگ ایرانی اسلامی آن کجانی بوده و قلمرویی داشته است گسترده از مرز چین تا به پهنه‌ای که بناطولی ختم می‌شد. شما با مقالهٔ هاشمی که در کتابهایی که مربوط به شهرنامهٔ یسی در بارهٔ شهرهایی چون نیشابور و بخارا نوشته شده است که به سفرنامه‌های مانند ابن فضلان نوشته و آنچه از سر نوشت تاریخ خشک انتشار داده‌اید و سپس تاریخ بخارای زرخیزی را با تعلیقات مفید به انگلیسی در آورده و مجموعه‌ای از تواریخ عربی و فارسی بویژه نیشابور را گردآوری کرده‌اید نشان داده‌اید که برای مطالعه در بارهٔ خراسان و ماوراءالنهر آن کوششها را کرده‌اید و نباید ناگفته گذاشت که نخستین مقالهٔ شما در سال ۱۹۴۳ در بارهٔ سفد بوده است پس آن تا چند سال به مباحث مربوط به افغانستان بستگی داشته‌اید و در ساله فون لیسانس خود را دربارهٔ آریانا در آسیای مرکزی نوشته‌اید.

شما با انتشار کتاب بده نامور میراث ایران به انگلیسی پیش از پیش بنیایندن ویژگیهای تاریخ ایران کلک کرده‌اید و خوشبختانه به چندین زبان هم جهان آلمانی، اسپانیایی، ایتالیایی، هم ترجمه شده. کتابی که به تازگی میراث آسیای مرکزی انتشار داده‌اید و در آن خواسته‌اید همه نشانه‌های مدیته

ایرانی، از دوران وجود فرهنگ زردشتی تا ریشه دوامیدن فرهنگ ایرانی - اسلامی به تعبیر خودتان به
 تازه جوینان گاهی یافتن درباره آن سرزمینهای ورنهک بشناسانید نمونه دیگری است از آنچه
 پسند ماست و موجب شوقی است که با اجازه شما ترجمه آن توسط این قوفه به ودی انتشار خواهد یافت
 شما یکی از پرکارترین ایرانشناسان این شصت سال بوده اید. کتابهای شاخص مقاله های بسیاری که
 نوشته اید، کتابهای یاد می که در مجله های علمی و فلسفی بررسی و سخن کشید اید، همکاری در سوانه در هیأت
 تحریرچی مجله و شرکت در نگاره های بسیار یاد آور و در حقیقت جوکر شناس است نمونه خوب این که همکاریها در این
 جلد تاریخ ایران کمریج است که انتخاب و زیر نظر شما تهیه شده است. یا آنچه بطور کامل اثر و هشی بر این مجمع
 کتبه های ایرانی در پوس ایرانوگروم، انجام داده، از همین قبل است مقاله های که بدعت دائرة المعارف
 بریتانیکا، آمریکانا، اسلام (از مؤسسه بریل)، و ایرانیکا نوشته اید و تردید نیست که شایستگی و
 برجستگی شما آنان را به نخستین مقاله در چند موضوع خاص واداشته است.

شما به مناسبت تواناییهای علمی خود در دانشگاه ماروارد سمت استادیسی ایرانشناسی
 آقا خان اداشتید و در مدت چهل سال تدریس، دشمنانی به دست شما بالیده شدند که عده
 از آنها اکنون نجیب استادی در دانشگاههای دیگر اشتغال دارند همچنین شما از کسانی هستید که
 در چندین سخن علمی جهانی عضویت دارید و افتخارها و جایزه های متعددی انصیب خود گردانیده

با این همه جستجو و کوشش که بی گسستگی در راه ایرانشناسی انجام داده‌اید بی‌مناسبت نبوده است که از روزگار جوانی زیر نامه‌های خود، فرای ایران دوست، رقم می‌دید.

این بنیاد به مناسبت عشق و علاقه دیرین شما به ایران است که این محفل دوستانه را ترتیب داد تا از زبان چند تن از استادان ایرانی گوشه‌ای از کوشش‌های علمی شما بازگفته شود. برای آن که یادگاری از این باهم بودن در خانه شما بماند، قالیچه‌ای تقدیم می‌کند که بدست فرزندان این زمین در منطقه نائین بافته شده است، از این رو کمی شما نخستین سفر خود با آن گوشه بیشتر آشنایی پیدا کرده و در چند مقاله یاد آن سفر را به میان آورده و در باره کوشش همسایه آنجا به فارسی سه مقاله انتشار داده‌اید.

برای شما شادکامی و خجسته‌گی بیشتر خواستاریم.

رئیس شورای توبیت

رئیس هیأت مدیره

بازرس سرپرست عالی

دکتر مسعود پرشکیان

دکتر سید مصطفی محقق داماد

ایرج افشار

دزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سالشمار دکتر ریچارد نلسون فرای

(برنده سیزدهمین جایزه)

تولد و تحصیل

تولد بیرمنگام (امریکا)	۱۹۲۰ (۱۹ ژانویه)
دریافت درجه دوره لیسانس از دانشگاه ایلینوی (رشته فلسفه و تاریخ)	۱۹۳۹
تحصیل زبان فارسی و عربی و ترکی در دانشگاه پرینستون	۱۹۳۸ - ۱۹۴۱
دریافت درجه دوره فوق لیسانس تاریخ از دانشگاه هاروارد	۱۹۴۰
دریافت درجه دکتری در رشته تاریخ مشرق از دانشگاه هاروارد	۱۹۴۶
تحصیل اوستایی سُغدی در دانشگاه لندن	۱۹۴۶ - ۱۹۴۷
دریافت دکتری افتخاری از دانشگاه تاجیکستان	۱۹۹۱

اشتغال آموزشی

وابسته دانشگاه هاروارد	۱۹۴۶ - ۱۹۴۹
استادیار تاریخ و زبان‌شناسی تطبیقی دانشگاه هاروارد	۱۹۴۹ - ۱۹۵۳
دانشیار دانشگاه هاروارد	۱۹۵۳ - ۱۹۵۷
استاد ایران‌شناسی دانشگاه هاروارد (کرسی آفاخان)	۱۹۶۷ - ۱۹۹۰
استاد مهمان دانشگاه فرانکفورت	۱۹۵۸ - ۱۹۵۹
پژوهشگر مهمان موزه ارمیتاژ پترزبورگ	۱۹۶۶ - ۱۹۶۷
استاد مهمان دانشگاه هامبورگ	۱۹۶۸ - ۱۹۹۰
استاد مهمان دانشگاه تاجیکستان	۱۹۹۰ - ۱۹۹۲

خدمات فرهنگی

مدیر مؤسسه آسیایی شیراز (دانشگاه)	۱۹۷۵-۱۹۷۰
مدیر Bulletin of the Asia Institute و تأسیس اتحادیه ملی امریکایی مطالعات و تحقیقات	۲۰۰۳-۱۹۷۰
تأسیس مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه هاروارد	۱۹۴۹
تأسیس کرسی آقاخان در رشته ایران‌شناسی در دانشگاه هاروارد	۱۹۵۶
تأسیس کرسی هاگوب کورکیان در رشته ایران‌شناسی در دانشگاه کلمبیا	۱۹۵۷
تأسیس کرسی آزای درانی در رشته فرهنگ هند و پاکستان در دانشگاه هاروارد	۱۹۶۴
نایب رئیس اتحادیه مطالعات خاورمیانه	۱۹۷۴
نایب رئیس انجمن شرق‌شناسی آمریکا	۱۹۷۱

مجله‌ها

سر دبیری Spelum	۱۹۵۷-۱۹۵۰
سر دبیری Artibus Asiae	۱۹۶۵-۱۹۵۸
عضو هیأت تحریری Central Asiatic Society	۱۹۷۷-۱۹۵۶
عضو هیأت تحریری Indo - Iranica	۱۹۶۶-
عضو هیأت تحریری Journal of Mithraic Studies	۱۹۷۶-

نوشته‌ها

کتابشناسی نوشته‌های دکتر فرای از روی صورت تنظیم و چاپ شده در Bulletin of Asia Institute سال ۱۹۹۰ با دنباله آن به چاپ رسیده است. از مهرداد ملکزاده، محمود امیدسالار، تورج دریایی، فریبا افکاری و آرش افشار که اهتمام در ارسال آن فهرست‌ها کرده‌اند تشکر می‌شود.

یکی از تازه‌ترین تألیفات ایشان به نام «میراث آسیای مرکزی و فرهنگ ایرانی» که به قلم آقای اوانس اوانسیان به ترجمه درآمده است به زودی از سوی انتشارات این موقوفات منتشر خواهد شد.

تقدیر از ریچارد نلسون فرای*

نوشته ع. شاپور شهبازی - ترجمه مرتضی ثاقب فر

نوشتن درباره استاد ریچارد نلسون فرای کار آسانی نیست. تجربه او در زمینه‌های زبان‌شناسی، تاریخ و هنر چنان گسترده و گوناگون است که حتی ارائه چکیده‌ای از آن، دانشجویان رشته‌های ایران‌شناسی، اسلام‌شناسی، و ترک‌شناسی را مرعوب می‌کند و به احترام او می‌دارد. پیشینه پژوهشی او نیم قرن را در بر می‌گیرد و بر رشته‌هایی چنان بسیار و سرزمین‌هایی چنان فراوان تأثیر گذاشته است که گزاره نیست اگر بگویم حیات علمی او فصل عمده تاریخ مطالعات خاورشناسی در پنجاه سال گذشته را اعم از ایران‌شناسی، ترک‌شناسی و نیز اسلام‌شناسی و مطالعات مربوط به آسیای مرکزی را در بر می‌گیرد. سنجش دستاوردهای او با کلمات امر دشواری است، زیرا عرصه وسیعی را شامل می‌شود: از تألیف کتابهای برجسته و ماندگار و مقالات روشنگرانه گرفته تا تأسیس، مدیریت یا همکاری با نشریات تخصصی علمی و نهادهای پژوهشی؛ ایجاد یا حمایت از کرسی‌ها و کلاسهای تدریس در رشته‌های گوناگون آسیاشناسی؛ ایجاد و تحکیم پیوندهای فرهنگی میان نهادها و مردم؛ و بالاتر از همه، پرورش محققان شایسته در عرصه‌های گوناگون که کارهایش را ادامه می‌دهند و برای تحقق هدفهایش تلاش می‌کنند. به راستی او دانشمندی معمولی نیست. او انسان دوستی پراوازه در جماعت فضلا و فرهیختگان و انسان‌گرایان است.

نخستین بار در ۱۳۴۷ در شیراز با ریچارد فرای آشنا شدم. تازه از لندن بازگشته و مشغول تدریس تاریخ، هنر و باستان‌شناسی ایران در شیراز بودم و او برای نظارت بر امر تأسیس مؤسسه آسیایی به شیراز آمده بود. قامت بلند و چهره موقر و جذاب و زیبایی او گویی بازتاب کامل کتاب بسیار مستند و شیرین و شیوای میراث ایران بود که من از ۱۳۴۳ به عنوان کتاب راهنما و دستی خود از آن بهره می‌گرفتم. او به محض شنیدن این که من در حال آماده شدن برای تحریر شرح حال کوروش بزرگ هستم، با شور و اشتیاق خاص خود برای کمک به من اعلام آمادگی کرد و یاری‌ام نمود تا تعدادی از مآخذی را که در شیراز وجود نداشتند تهیه کنم. وقتی نیازهایم را به او گفتم، با نهایت لطف و بزرگواری به قول خود وفا کرد. و این آغاز همکاری ما بود که تا امروز ادامه یافته است. ما با هم از جاده‌های خاکی گذشتیم، از تخته سنگهای خطرناک بالا رفتیم، و در بسیاری از «گشت‌های باستان‌شناسی» مناطق گوناگون ایران، در خوراکی ناچیز با هم شریک شدیم. برای نجات آثار تاریخی ایران یا تأسیس مراکز واقعی برای مطالعات ایرانی در خور ایران، در کنار یکدیگر با

دیوانسالاری قبل از انقلاب ایران مبارزه کردیم. و حضوراً یا از طریق مکاتبه درباره جنبه‌های متفاوت ایران‌شناسی با هم بحث داشتیم. او چنان تأثیری بر من نهاد که وقتی در پیشگفتار کتاب **کورش بزرگ** (شیراز، ۱۳۴۹) از آموزگاران و استادانی که وامدار الطاف ایشان بودم نام می‌بردم، نتوانستم نام وی را زینت کتاب خویش نسازم. گرچه در بعضی از موارد با هم اختلاف عقیده داشتیم، اما او همیشه با تنوع تجربیات و نظریات کارشناسانه خود مرا شگفت‌زده می‌کرد. طرح کلی زیر از فعالیتهای پژوهشی او را مرهون بحثهای روشنگرانه‌ای هستم که طی بیست ساله گذشته با هم داشته‌ایم.

ریچارد فرای در ۱۰ ژانویه ۱۹۲۰ [۲۱ دی ۱۲۹۸] در بیرمنگام ایالت آلاباما در خانواده‌ای سوئدی‌تبار زاده شد. این خانواده در ۱۹۲۳ به شهر دن ویل، ایلی‌نویز، نقل مکان کرد که ریچارد در همان جا در ۱۹۳۵ [۱۳۱۴] تحصیلات دوره متوسطه خود را با درجه ممتاز به پایان رسانید. داستانهای تاریخی، ویژه نوشته‌های هارولد لمب، علاقه عمیق به تاریخ و جهان شرق را در او برانگیخت، و هنگامی که در ۱۹۳۵ به اوربانارفت تا در دانشگاه ایلی‌نویز به تحصیل فلسفه پردازد، در رشته تاریخ نیز به تحصیل پرداخت و این اقبال را داشت که از محضر و رایزنی آلبرت هاو لای بایر نیز بهره بگیرد. لای بایر استاد تاریخ عثمانی و خاور نزدیک، و مؤلف کتاب برجسته **حکومت امپراتوری عثمان در زمان سلیمان با شکوه** بود. لای بایر در ۱۹۱۹ به عنوان یکی از اعضای کمیسیون کینگ - کرین در خاور نزدیک کار کرده و آموزگاری نمونه بود. او فرای را در سن شانزده سالگی به راه مطالعه تاریخ خاور زمین و تحصیل تاریخ خاور دور، ارمنستان، و اروپای شرقی هدایت کرد، و از این رهگذر فرای دستمایه مناسب را از لحاظ روش پژوهش تاریخی و تاریخ‌نگاری کسب کرد.

فرای جوان در تابستان ۱۹۳۸ [۱۳۱۷] در کلاسهای تابستانی دبیرستان پرینستون شرکت کرد و در آنجا به آموختن زبانهای عربی (نزد فیلیپ هیتی و نبیه فریس) و ترکی (نزد والتر رایت که در آن زمان رئیس رابرت کالج در استانبول بود) و هنر اسلامی (نزد محمد آقاوغلو استاد دانشگاه میشیگان) پرداخت. در آن جا برای نخستین بار با آلبرت اومستد ملاقات کرد و مجذوب سخنان او درباره کشفیات جدید مؤسسه شرق‌شناسی در تخت جمشید شد. چندبار به شیکاگو رفت (برادرش در آنجا تحصیل می‌کرد و این امر چنین مسافرتهایی را آسان‌تر می‌ساخت) تا درباره ایران باستان و چشم‌انداز تحصیل بیشتر در شیکاگو با اومستد به گفتگو پردازد. در آنجا با جرج کامرون و نلسون دوبوواز آشنا شد و نیز در سمینارهایی که درباره ترکستان چین و آسیای مرکزی تشکیل می‌شد حضور یافت. این آموزگاران با رویکردهای متفاوتی که درباره مطالعات شرقی داشتند بر او اثر گذاشتند. با این حال محدوده کسب دانش او فقط این مطالب نبودند. او به «یکان آموزشی افسران ذخیره» پیوست، رمز کاوی را یادگرفت و در یکان تویخانه صحرائی سوار آموزش دید. اما پیش از ادامه خدمت نظام، در ژوئن ۱۹۳۹ [خرداد ۱۳۱۸] با ارائه دو رساله «تصوّف تا زمان غزالی» برای رشته فلسفه، و «آریایی‌ها در آسیای مرکزی: بررسی مقدماتی» برای رشته تاریخ، فارغ‌التحصیل شد. هر دو رساله مورد استقبال شدید قرار گرفتند و همین شوق او را برانگیخت تا به پژوهشهای شرقی خود ادامه دهد.

از آنجا که در مؤسسه شرق‌شناسی پژوهندگان جوان فراوانی جوایای کار بودند، لای بایر در ۱۹۳۹ او را متقاعد کرد به دانشگاه هاروارد برود، که او نیز چنین کرد و در بخش تاریخ پذیرفته شد تا با رابرت پ. بلیک، متخصص تاریخ بیزانس و قفقاز و نزدیک‌ترین فرد به موضوع مورد علاقه او یعنی ایران و آسیای مرکزی، به همکاری پردازد. با این همه در «مؤسسه هاروارد - یین چینگ» به ریاست سرگئی بیلسیف به عنوان دستیار

آموزش و بورسیه پذیرفته شد با این شرط که اگر به تحصیل چین‌شناسی و تاریخ چین بپردازد سالانه ۴۰۰ دلار دریافت کند، که او نیز مدت دو سال چنین کرد. افزون بر این که در این مدت باستان‌شناسی چین و ژاپن را نیز آموخت. این کار توجه او را از ایران به سوی آسیای مرکزی چین معطوف کرد و در این زمینه بسیار زیر تأثیر لاریستن وارد و لنگدن وارنر و دستیارش بنجمین راولند کوچک قرار گرفت که همگی او را به نحوی عمیق‌تر به سوی آثار سمارک آورل استاین، آلبرت فون لوکوک، پُل پیلو، و دیگران که در آغاز قرن بیستم پیشگامان پژوهش در ترکستان چین بودند سوق دادند. در هاروارد از گفتگو با دانشمندانی نظیر میخائیل راستوفتسف از دانشگاه ییل، کاردینال اوژن تیسران از رُم [مسیحیت شرق]، و آ. آ. و اسیلیف [تاریخ بیزانس] بهره گرفت. همچنین در کلاسهای زبان سانسکریت، روسی و ایتالیایی شرکت کرد و بدین‌گونه به معلومات زبان‌شناسی خود که در ایلی‌نویز کسب کرده بود افزود.

فرای در تابستان ۱۹۴۲ (۱۳۲۱) به دانشگاه پرینستون بازگشت تا در سومین و آخرین کلاسهای مدرسه تابستانی در رشته مطالعات اسلامی شرکت کند. در آنجا نزد محمد سمسار اهل تبریز که برای اداره گمرک آمریکا به عنوان کارشناس فرش کار می‌کرد اما رساله دکتری خود را از دانشگاه پنسیلوانیا گرفته بود به آموختن زبان فارسی پرداخت. فرای به کمک او کتاب **تاریخ بخارا** اثر نرشخی را مطالعه و ترجمه کرد و همین را به رساله دکتری خود در دانشگاه هاروارد تبدیل نمود. همچنین نزد ریشارت اتینگهاوزن هنر اسلامی را تحصیل کرد. در عین حال در سخنرانیهای درسی متعدد برنارت گایگر، دانشمندی که به نیویورک پناهنده شده بود، درباره زبانهای اوستایی و پهلوی حضور می‌یافت. او بعداً بخصوص در ارتباط با کتیبه‌های پهلوی که در دورا اورپوس کشف شده بود و سایر مضامین ایرانی با گایگر بیشتر آشنا شد و آگاهی‌های بیشتری به دست آورد.

وقتی شرکت آمریکا در جنگ در اواخر سال ۱۳۴۱ قریب‌الوقوع می‌نمود، نیروی دریایی آمریکا برنامه آموزش فشرده زبان ژاپنی را در هاروارد ترتیب داد. فرای نام‌نویسی کرد، اما به زودی توسط آموزگار زبان ترکی خود، و.ل.رایت، در دانشگاه پرینستون که در آن زمان مدیر بخش خاور نزدیک هماهنگی اطلاعات بود (اخیراً سازمان مشاور رئیس جمهور) به واشنگتن انتقال یافت، و سرپرست دفتر افغانستان شد. سال بعد به افغانستان رفت، هنگام عبور از خاورمیانه سراسر سرزمین‌هایی از قاهره تا کابل را طی کرد و مدت دو سال در کابل برای زیر نظر گرفتن فعالیت‌های آلمان و ژاپن در میان قبایل افغانستان اقامت گزید. در کالج حبیبیه به تدریس پرداخت و زبانهای فارسی و روسی خود را تکمیل کرد. در سالهای ۱۹۴۳ و ۱۹۴۴ بارها به مسافرتها کوتاه رفت و برگشت رسمی از کابل به قاهره از طریق ایران پرداخت و به هندوستان نیز سفر کرد، اما از این مسافرتها برای بازدید از آثار باستانی نیز به خوبی بهره جست. ویرانه‌های تاکسیلا تأثیر عظیمی بر او نهاد بخصوص از آن رو که در آنجا با قزاقهای دره آیلی که از طریق کوههای مرتفع به هند گریخته بودند آشنا شد. علاقه او به آسیای مرکزی از طریق این بازدیدهای محلی و بحث با خاورشناسان افزایش یافت. متفندترین این خاورشناسان هانری کوربن و هلموت ریتز در استانبول بودند که فرای از سپتامبر ۱۹۴۴ تا آوریل ۱۹۴۵ برای مصاحبه با تاتارهایی که از ژاپن از طریق روسیه به ترکیه آمده بودند به آنجا اعزام شده و این مدت را در استانبول اقامت کرده بود. کوربن ضمن گفتگوهای فراوان با فرای او را با فلسفه اشراق سهروردی آشنا کرد. چون فرای ضمن تحصیل رشته فلسفه در ایلی‌نویز آثار هایدگر را خوانده بود، کوربن که

آثار هایدگر را از آلمانی به فرانسوی ترجمه کرده بود بسیار از معاشرت با او لذت می‌برد و به فرای اجازه داد بیش از حد معمول با او ملاقات کند. فرای در استانبول همچنین با آلمانی‌های پناهنده مانند ولفرام ابرهارت، چین‌شناسی که درباره منابع چینی مربوط به آسیای مرکزی کار کرده بود، و نیز با تعدادی از کارشناسان تاریخ عثمانی ملاقات کرد. همچنین ساعات بسیاری از صرف نسخه‌برداری و میکروفیلم گرفتن از نسخ خطی فارسی و عربی موجود در کتابخانه‌های بزرگ و غنی ترکیه کرد. اینها مصالح لازم برای آثار و انتشارات بعدی وی را، که بیش از پیش به ایران و آسیای مرکزی گرایش می‌یافت، فراهم کردند. بدین‌گونه، ریچارد فرای ۲۵ ساله با این تجربیات فوق‌العاده، شناخت دست‌اولی از سیاست‌ها، زبان‌ها، تاریخ، هنر، و باستان‌شناسی خاورمیانه به دست آورد که در پژوهشهای بعدی او بازتاب یافت و بارها حیرت همکارانش را برانگیخت. نخستین نشانه احاطه اطلاعاتی او در کتاب **ایالات متحد آمریکا و ترکیه و ایران** [۱۹۵۱] ظاهر شد که در آن اولوئیس تامس چیزی را ارائه کردند که اس. ان. فیشر در **نشریه میدل ایست** آن را «تحلیلی فشرده و دقیق از منافع آمریکا در این دو کشور» توصیف کرد. من خود به یاد دارم که او چگونه در کنگره هنر و باستان‌شناسی ایران که در ۱۹۷۲ [۱۳۵۱] در آکسفورد برگزار شد به زبانهای مختلف با محققان متعدد به گفتگو می‌پرداخت و آنان را تا زمانی که کنجکاویش ارضا نمی‌شد آسوده نمی‌گذاشت، و این چیزی بود که دست کم خودم از گفتگوی او با، سرفراز به زبان فارسی و گ. هرمان به زبان انگلیسی شاهد آن بودم. به هر صورت او در ۱۹۴۵ دوستان بسیار زیادی از همه نوع - محققان، نظامیان، بازرگانان، سیاستمداران، مجموعه‌داران هنری و واسطه‌ها - برای خود فراهم کرده بود. هنگامی که به هاروارد بازگشت، رساله دکتری او، ترجمه‌ای با حواشی مفصل از کتاب **تاریخ بخارای** نرشی و با استقبال زیاد در ۱۹۴۶ پذیرفته شد و بورسی از «انجمن بورسیه‌های دانشگاه هاروارد» دریافت کرد. سال بعد را در «مدرسه مطالعات شرقی و آفریقایی لندن» گذرانید و در آنجا در کنار دانشجویان ممتازی نظیر خانم مری بویس نزد استاد هنینگ به تحصیل زبانهای سُغدی و پهلوی پرداخت. پس از بازگشت مجدد به هاروارد (به عنوان دستیار کارلتون کون) شروع به تدریس انسان‌شناسی، تاریخ، زبانها و مذاهب خاورمیانه کرد. هم‌زمان با این کار، به توصیه بلیک به آموختن زبان ارمنی پرداخت و همراه با او یک متن ارمنی درباره یورش مغولان به قفقاز را ترجمه کرد. این کتاب او را با حمایت ارمنه آمریکا آشنا ساخت که در نتیجه او و مانوگ یانگ، یکی از دانشجویان ارمنی‌اش در «ایکستشن اسکول»، «انجمن ملی مطالعات و تحقیقات ارمنی» را در ۱۹۵۳ تأسیس کردند. او در ۱۹۸۱ به عنوان مؤسس لوح سپاس یادبودی از این انجمن دریافت کرد. به قصد افزایش سرمایه برای ایجاد کرسی تدریس زبان ارمنی و ارمنی‌شناسی در دانشگاه هاروارد، UCLA، و جاهای دیگر آمریکا سخنرانیهای زیادی کرد و مهمانی‌های فراوانی داد. زحمات او در زمینه ارمنی‌شناسی با همکاری دوستان و همکاران ارمنی‌اش بسیار زیاد بود، اما نتیجه ارزشمندی داشت و برای وی لقب «ارمنی افتخاری» را به خاطر خدماتی که به مطالعات ارمنی‌شناسی انجام داده بود به ارمغان آورد.

در تابستان ۱۹۴۸ [۱۳۲۷] به ایران بازگشت و این هنگامی بود که وقایع متعدد پر اهمیتی در ایران در حال روی دادن بود. او از شیراز به کازرون و فَرّاشند رفت و با اسب همراه ایل قشقایی به سوی سرمشهد رهسپار شد که قبلاً ارنست هرتسفلد از آن بازدید کرده بود. او در سفر کوتاهی به بُزپَر به خاطر فقدان آب و شدت گرما چیزی نمانده بود که بمیرد. با این حال نتیجه کار او ارزنده و ثمربخش بود، چون یگانه محل

شناخته شده - گرچه در مقیاسی کوچک - به عنوان آرامگاه کوروش بزرگ را در پاسارگاد کشف کرد که از آن زمان به بعد این بنا مورد کاوش و بررسی قرار گرفته است. به رغم این که در آن زمان مسافرت در استان فارس مشکلات فوق‌العاده‌ای داشت، او از محل‌های متعدد باستان‌شناسی و چهر طاق بازدید کرد. در تهران با چهره‌های ادبی ایران مانند علی‌اکبر دهخدا و دستیارش محمد معین، با پرویز ناتل خانلری، صادق هدایت، و بویژه سعید نفیسی و عباس اقبال و نیز مهدی بهرامی در موزه ایران باستان، و ابراهیم پورداوود، سیدحسن تقی‌زاده، مجتبی مینوی، بزرگ علوی، صادق چوبک، جلال آل احمد، حبیب یغمایی و بسیاری دیگر آشنا شد..... او در گفتگوهایی که به تأسیس مجله **سخن** و نیز **لغتنامه دهخدا** انجامید حضور داشت. بارها به من گفت که گرچه در آن روزها زندگی آسان نبود ولی ایران با وجود چنین اندیشمندان و فعالیت خلاقه ایشان کشور بی‌همتایی شده بود. حتی بعضی علما مجذوب شده و با گروه‌های گوناگون محققان و سیاستمداران همکاری می‌کردند. می‌گوید: «برایم دشوار است که احساسات پرشور موجود در آن زمان تهران را توصیف کنم، اما روح بخش و هیجان‌انگیز بود». او از مصاحبت با بسیاری از پژوهندگان ایرانی که به وی دلگرمی می‌دادند و یاری‌اش می‌کردند و او را با روحیه‌ای مهمان‌نوازانه می‌پذیرفتند لذت می‌برد. صدای دهخدا و پورداوود را ضبط کرد و پورداوود به او لقب «ایران دوست» داد، لقبی که هنوز با رضایتی عمیق به کار می‌برد و عنوان نام اضافی خود از آن استفاده می‌کند.

در کنگره بین‌المللی خاورشناسان در استانبول در اواخر سال ۱۹۵۰، یک محقق ایرانی صفحاتی از آنچه را که ادعا می‌شد قدیمی‌ترین نسخه خطی فارسی **اندرزنامه** همراه با مینیاتور است که به **قابوس‌نامه** نیز شهرت داشت به او نشان داد. سال بعد فرای برای اقامت یک ساله (۱۹۵۲-۱۹۵۱) به ایران آمد و به جستجوی اصل آن نسخه خطی پرداخت و سرانجام آن را نزد یک معامله‌گر کتابهای عتیقه به نام فخرالدین نصیری که کتب تحقیق فراوان دیگری نیز داشت پیدا کرد. او برای کتابخانه جدید «هاوتن» در هاروارد که مخصوص کتابهای کمیاب بود یک **دیوان معزّی** خریداری کرد، اما بعداً متوجه شدند که این نسخه یک جعل استادانه است. این امر او را وارد جهان اسرارآمیز جاعلان در ایران کرد که باعث پریشانی خاطر و مایه دردسرش شد. همچنین در این سال در ایران با کمک مالی «بنیاد گوگنهایم» و «برنامه فولبرایت» توانست به مسافرتی طولانی در مناطق بیابانک، سیستان، بلوچستان و کرمان بپردازد و گویش‌های گوناگون را گردآوری و بقایای آثار باستانی را جستجو کند. این مسافرت از این جهت برایش اهمیت داشت که وی را با مناطقی که قبلاً ندیده بود آشنا کرد و به او امکان داد به مشاهده آداب و آیین‌ها و مردمی بپردازد که چیزی درباره ایشان ثبت نشده بود، یعنی اسماعیلیان کوهستان «گناباد و غیره» و نارویی‌های سیستان در نزدیکی کوه خواجه.

هنگامی که به هاروارد بازگشت، هاگوب که وُرکیان و موزه متروپولیتن از او خواستند به نیویورک برود و مجموعه نسخه‌های خطی فارسی او را فهرست‌نویسی کند، ضمن این که بازیل رابینسون از «موزه ویکتوریا و آلبرت» نیز همین درخواست را در مورد مینیاتورهای مجموعه آنجا از وی کرد. فرای با که وُرکیان درباره کتاب **اندرزنامه** صحبت کرد و در نتیجه از وی درخواست شد تا مشاور پژوهشی «بنیاد که‌ورکیان» شود و آن نسخه را خریداری کند. بنابراین نخست روانه قاهره و سپس بیروت و دمشق و تهران شد. در هر شهر برای اجرای مأموریت «بنیاد که‌ورکیان» با عتیقه‌فروشان کتاب تماس گرفت و از طریق ایشان وارد دنیای کهن معامله‌گران عتیقه، جاعلان و مافیای زیرزمینی این نواحی شد. سرانجام نسخه خطی مربوطه را به دست آورد

و گزارشی درباره آن همراه با چاپ عکس صفحاتی از آن انتشار داد. وقتی سپس معلوم شد که این نسخه خطی جعلی است، بسیاری از محققان بویژه مرحوم مجتبی مینوی انتقادهای شدیدی از او کردند. فرای گرچه خطای خود را پذیرفت، ولی تا مدتهای دراز در رنج بود. روزی به من گفت: «این موضوع چشمهای مرا باز کرد. و به وجود دار و دسته بین‌المللی معامله‌گران عتیقه و قاچاقچیان پی بردم که شناخت آنان جالب ولی برای من تا اندازه‌ای هراس‌انگیز بود و ترجیح دادم هرچه کمتر درباره آنان بدانم. وقتی که ورکیان از من خواست به نیویورک بروم، فقط با این شرط موافقت کردم که او یک کرسی تدریس مطالعات ایرانی در دانشگاه کلمبیا تأسیس کند. پس از بحثهای زیاد و لغزش‌ها و جبران‌های فراوان بالاخره این امر صورت گرفت و من به عنوان اولین استاد کرسی مطالعات ایرانی در دانشگاه کلمبیا منصوب شدم. اما به زودی آنجا را به سود هاروارد رها کردم.» در دانشگاه کلمبیا جای او به احسان یارشاطر محقق سرشناس ایرانی واگذار شد که با توجه به سهم یارشاطر در پژوهشهای ایرانی انتخاب کاملاً موجه بود. رابطه فرای با که‌ورکیان هنگامی گسست که فرای در چهارمین کنگره بین‌المللی هنر و باستان‌شناسی ایران در نیویورک در سال ۱۹۶۰ علناً اعلام کرد که همه در تشخیص جعلی بودن *اندرزنامه* فریب خورده‌اند. او با آن که آرتورپوپ را از قبل می‌شناخت، ولی در این کنگره بود که رابطه نزدیکتری میان ایشان برقرار شد و همکاری فرای با پوپ آغاز گشت.

در این هنگام صدرالدین آقاخان در دانشگاه هاروارد دانشجوی فرای در رشته تاریخ ایران بود. فرای نامه‌ای به پدر او، که رهبر بزرگ فرقه اسماعیلیه بود، نوشت و آقاخان در پاسخ موافقت کرد هزینه یک کرسی تدریس مطالعات ایرانی در هاروارد را بپردازد که این امر در ۱۹۷۵ انجام گرفت و فرای در ۱۹۵۸ اولین استاد این کرسی شد. فرای تا پیش از این تاریخ عضو گروه تاریخ در هاروارد بود و درس تاریخ عمومی خاور نزدیک را تدریس می‌کرد و با گروه زبانهای سامی همکاری داشت. وقتی گروه اخیر به گروه زبانهای خاور نزدیک تبدیل شد، فرای به این گروه و نیز به گروه زبان‌شناسی پیوست که از دل کمیته زبان‌شناسی تاریخی (فیلولوژی) بیرون آمده بود. اما برجسته‌ترین کار او تأسیس «مرکز مطالعات خاورمیانه» در هاروارد بود - که جریانی طولانی و خسته‌کننده را از ۱۹۴۸ تا ۱۹۵۴ پست سرگذاشته بود. فرای به سمت مدیر مشترک این مرکز جدید منصوب شد که سرپرستی آن با پروفیسور ویلیام لانگر بود که در عین حال سرپرستی «مرکز پژوهش شرق آسیا و روسیه» را نیز بر عهده داشت. هنگامی که تامسون به عنوان استاد زبان عربی بازنشسته شد، فرای نقش مؤثری در دعوت از ه. آ. ر. گیب به جانشینی وی و نیز سرپرستی مرکز داشت. خود او در مقام مشاور ارشد هیئت علمی مرکز باقی ماند، اما توجهش بیش از پیش به مطالعات ایرانی جلب شد؛ روزی به من گفت «خوشحالم که تاریخ عثمانی را کنار گذاشتم و اعراب را رها کردم».

از دیگر دانشمندان و محققانی که بر فرای تأثیر نهادند، دو نفر سزاوار توجه خاص هستند. یکی ارنست هرتسفلد در «مؤسسه مطالعات پیشرفته» در پرینستون که فرای شناخت ژرف هنر و باستان‌شناسی ایران را هنگام حضور در مدرسه تابستانی مرهون اوست؛ و دیگری سرهارولد یبلی در لندن که از لحاظ دقت در مطالعات زبان‌شناسی تاریخی بویژه در عرصه زبانهای ایرانی استادی نمونه بود. افزون بر این، فرای بحثهای فراوان ثمربخشی با ایلیا گرشویچ در کیمبریج، و آرتور آریبری، روبین لوی، لاورنس لاکهارت، هیوبرت دارک و دیگران داشت. او در دیدارهای متعددش از فرانسه با ایران‌شناسان برجسته‌ای چون هانری ماسه، امیل

بنویست، و بزرگترین ایشان یعنی پردوماناش، که با وی دوستی نزدیکی یافت، ملاقات کرد. در آلمان فرای با ولفگانگ لنتس در ماربوگ، و با والتر هینتس و هانس شدر در گوتینگن و ایران شناسان دیگر آلمانی ملاقات و گفتگو کرد. او می‌پذیرد که از این دانشمندان بسیار آموخته است، حال آن که خود به نوبه خویش به کسان بسیار زیادی کمک کرده است: محققان، دانشمندان، اعضای انجمن‌های علمی، دانشجویان، مقامات رسمی دولتی، سازندگان فیلم‌های مستند، مدیران موزه‌ها، باستان‌شناسان، بایگان‌ها، کتابداران و حتی آژانس‌های توریستی. هرکس به مجموعه یا عظمت متون فارسی، عربی، ترکی و ارمنی دانشگاه هاروارد مراجعه کرده باشد، نشانه‌های او را - نشانه‌های اختصاری مربوط به مکان، تاریخ و هزینه خرید - در صفحات اول بسیاری از کتابها خواهد شناخت. کمتر مؤسسه فرهنگی مهمی در آمریکا وجود دارد که حداقل یکی از آموزگاران مستقیم یا غیرمستقیم از آموزشهای فرای بهره ننگرفته باشد. بسیاری از دانشجویان شوروی، عرب و اروپایی او اکنون استادان دانشکده‌ها و دانشگاه‌های معتبر هستند، و برخی از کتابها و نشریاتی که با حمایت او منتشر شده‌اند کماکان به برنامه‌های سودمند خود ادامه می‌دهند. به علاوه ترتیب استخدام و تدریس بسیاری از محققان کشورها و عرصه‌های مختلف در هاروارد و سایر مؤسسات علمی مرهون حمایت‌های اوست. از فعالیت‌های پایه‌گذارانه او، غیر از آنچه تاکنون اشاره کردیم، می‌توان از برنامه فرهنگ هند و اسلامی در هاروارد، (میراث میوت رایس) یاد کرد. او یکی از بنیادگذاران «مرکز مطالعات خاورمیانه» در تهران در ۱۹۶۷ (۱۳۴۶) بود که برای کتابخانه آنجا، نظیر آنچه برای کتابخانه هاروارد کرده بود، کتابهای فراوانی تهیه کرد. همچنین بنیان‌گذار سمینار خاورشناسی دانشگاه هامبورگ و کتابخانه مؤسسه آسیای دانشگاه شیراز بود. علاوه، در تهران مشاور کتابخانه پهلوی، و نیز نماینده ایران در مذاکرات با باباجان غفوروف سرپرست خاورشناسان شوروی در سالهای ۷۵-۱۹۷۲ بود که نتیجه آن، مبادلات فرهنگی میان دو کشور نظیر مبادله کتاب و نشریه و دیدارهای متقابل محققان و دانشمندان شد. او نخستین مدرسه تابستانی مطالعات ایرانی را در دانشگاه شیراز سازمان داد که در آنجا فقط از ایرانیان برای تدریس موضوعاتی که قبلاً هیچ‌گاه در ایران تدریس نشده بود استفاده می‌شد، مانند تاریخ هنر اسلامی (توسط فیروز باقرزاده)، اکدیان و عیلامیان (توسط مجید ارفعی) و هنر و باستان‌شناسی دوره هخامنشی (توسط خود من)، ضمن این که خود فرای به زبان فارسی تاریخ آسیای مرکزی را درس می‌داد. برنامه چنان موفق از کار درآمد که حسادت مقامات دیوانسالار را برانگیخت که سال بعد اداره آن را خود بر عهده گرفتند و البته خرابش کردند. همچنین برگزاری دو سمپوزیوم سراسری ایران (که بعدها موزه تهران اداره آن را بر عهده گرفت) درباره نتایج کاوشهای باستان‌شناسی در سال ۱۹۷۳ (۱۳۵۲)؛ برگزاری دومین کنگره مهرشناسی در تهران در شهریور ۱۳۵۴؛ برگزاری پنجمین کنگره بین‌المللی هنر و باستان‌شناسی ایران در فروردین ۱۳۴۷ در شیراز؛ و طی جشنهای ۲۵۰۰ ساله در شیراز، برگزاری کنگره جهانی ایران‌شناسی سازماندهی‌اش با ریچارد فرای بود. او در خرداد ۱۳۴۳ با حمایت بنیاد راکفلر کنفرانسی درباره «فنون کامپیوتری در زبانهای ایرانی» را در بلاجو، ایتالیا، سازماندهی کرد که در نوع خود اولین کنگره‌ای بود که به بررسی استفاده از کامپیوتر در تألیف لغت‌نامه‌ها، تهیه نمایه‌ها، الفبایی کردن واژه‌ها و نظایر آن می‌پرداخت. وی در ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) تدریس زبان فارسی را در دانشگاه ماساچوست - امرست به راه انداخت و این همان دانشگاهی بود که قبلاً در آنجا به عنوان مشاور برای برنامه خاور نزدیک کار کرده بود. در ۱۹۷۸ (۱۳۵۷) درس تازه‌ای را در هاروارد با عنوان «دین‌های ناحیه‌ای - مطالعه موردی

شاهنشاهی ساسانی» آغاز کرد. ابتکار توسعه مطالعات شرق‌شناسی در دانشگاه پنسیلوانیا در ۱۹۷۸ و دانشگاه کالیفرنیا - لس آنجلس در ۱۹۸۰ نیز با او بود. او قبلاً از «شورای آمریکایی انجمن‌های علمی» برای توسعه مطالعات خاور نزدیک در آمریکا کار کرده بود. فرای وقت و نظر خود را به رایگان در اختیار دانشگاه‌هایی که علاقه‌مند به مطالعات ایرانی و آموزش زبان فارسی بودند قرار می‌داد.

از فعالیتهای گوناگون ویراستاری او طی سالها، من فقط به ذکر نمونه‌های زیر اکتفا می‌کنم:

کمک ویراستار و سرپرست بخش نقد و معرفی کتاب در نشریه Speculum؛ معاون سردبیر نشریه Artibus Asiae؛ عضو هیئت تحریریه نشریات Central Asiatic Journal, Indo-Iranica
Journal of South Asian and Middle East Studies,

و Iranica Antiqua؛ و دبیر و ویراستار Bulletin of the Asia Institute که نخست در شیراز منتشر می‌شد و اکنون در ایالات متحد آمریکا.

از برجسته‌ترین شاگردان متعدد فرای شاید بتوان از افراد زیر یاد کرد: جان لیمرت محقق خوبی که شغل سیاسی را در وزارت امور خارجه آمریکا برگزید و کتاب *ایران در جنگ با سرنوشت (۱۹۷۸)* را نوشت؛ دیوید آتزر که رساله‌اش درباره یک متن بودایی به زبان سغدی بود و اکنون دبیر سلسله انتشارات آسیای جنوبی در دانشگاه پنسیلوانیا است؛ کوچی کامیو که اکنون مدیر «مرکز ژاپنی مطالعات خاور نزدیک» در توکیو و معاون سردبیر نشریه *مطالعات خاور نزدیک* و سرپرست بخش ایران در این نشریه ژاپنی است؛ جان موبین که رساله‌اش درباره دستور زبان گشتاری زبان فارسی امروزی بود و اکنون استاد زبان‌شناسی در دانشگاه کوئینز است؛ هوشنگ اعلم که اکنون در کتابخانه‌ای در تهران کار می‌کند؛ یوسف آدمیک، دانشجوی چک، که رساله دکتری‌اش درباره گویش‌های بلوچی بود؛ و ریچارد بولیت که در حال حاضر مدیر «مرکز خاور نزدیک» در دانشگاه کلمبیا است. بسیاری از دانشجویان رشته‌های دیگر نیز نزد او تحصیل کرده‌اند، از جمله ایچی مانو استاد تاریخ آسیای غربی در دانشگاه کیوتو، و یان ناتی‌یر استادیار رشته مطالعات بودایی در دانشگاه هونولولو. بسیاری از دانشجویان باستان‌شناسی (از جمله شاگردان لامبرگ - کارلوفسکی) تاریخ و زبان‌های ایران بزرگ را نزد او در آمریکا، هامبورگ و شیراز تحصیل کرده‌اند.

فرای، به عنوان مردی با دانش دایرةالمعارفی، مؤلف کتابها و مقالات متعددی درباره خاور نزدیک و آسیای میانه است که شاید گستاخی باشد که این نویسنده بخواهد به ارزیابی آنها بپردازد. اما در این جا می‌توانم به چند فقره معدود اشاره کنم که فرای را به ایران‌شناسی برجسته تبدیل ساخته‌اند. ترجمه عالی او از کتاب *تاریخ بخارا* با چنان حواشی و پانوشتهای دقیقی همراه بود که در اثبات پیوندهای عمیق فرهنگی و تاریخی میان ایران خاوری پیش از اسلام و دوره شکوفایی عصر آغازین اسلامی نقش بسیار مهمی ایفا کرد. هر مکان، آیین و آداب و مبحثی شناسایی و ریشه‌یابی شده و به شیوه‌ای روشن توضیح داده شده است. کتاب *میراث ایران* او به علت روشنی بیان، روانی نثر، غنای منابع - که به آسانی با اندیشه خواننده همخوانی می‌یابند - و تصویرهای زیبا، در مدتی کوتاه به اثری کلاسیک و معتبر تبدیل شد. احساسات گرم مؤلف نسبت به فرهنگ ایران از هر صفحه آن پیداست، منتهی با چنان هوشمندی بیان شده‌اند که هیچ‌کس نمی‌تواند برحسب جانبداری به آن بزند. این کتاب از لحاظ پافشاری بر این واقعیت که فرهنگ آغازین اسلامی ایران ادامه مستقیم تمدن ساسانی بوده، بدین معنا که فتح اعراب توانسته تغییر چندانی در بنیاد خصلت ایرانی ملت

ایجاد کند، نقطه عطفی در پژوهش علمی بود. افزون بر این، کتاب **میراث ایران** در بحث‌های خود درباره جنبه‌های گوناگون **میراث همه ایرانیان** - افغان‌ها، تاجیک‌ها، آست‌ها، ایرانیان ترک‌زبان، بلوچ‌ها و گروه‌های فراوان دیگر - برای ایرانیان عاملی وحدت‌بخش بود، و هست، که بر ریشه‌ها و دستاوردهای مشترک ایشان تأکید می‌ورزد. هدف کتاب بعدی او، **عصر زرین فرهنگ ایران** که در واقع دنباله کتاب قبلی محسوب می‌شود، نمایاندن این نکته بود که ایرانیان مسلمان از طریق اسلام جهان‌بینی فرهنگی پربراری ساختند و توانستند اسلام را به مذهب و تمدنی جهانی تبدیل کنند که بدون مشارکت ایشان این امر مقدور نبود. بدین گونه، این دو کتاب گواه مستندی هستند بر سهم ایران در فرهنگ و تمدن جهانی. و نیز گواهی هستند بر استفاده از روشی عالمانه که روشن‌بینی را با ژرفانگری و شور و اشتیاق را با بی‌طرفی در هم آمیخته است. بعید می‌نماید که در آینده نزدیک کتابی بتواند جانشین آنها شود. حتی کتاب جدیدتر خود فرای یعنی **تاریخ ایران باستان** با همه مستند بودن، از لحاظ نثر و نسبت موضوعهای مورد بحث قابل مقایسه با کتاب **میراث ایران** نیست. بعلاوه، تلاش فرای در نظارت و ویرایش چهار جلد از کتاب **تاریخ ایران کیمبریج** (از یورش اعراب تا زمان سلجوقیان) که گزارش پربار او درباره سامانیان را در بردارد، بی‌گمان خدمت ماندگار دیگری به پژوهش‌های علمی درباره ایران است.

در اینجا فضای کافی برای ذکر بیش از سه مقاله برجسته از ریچارد فرای وجود ندارد. مقاله «فر کیانی [پادشاهی] در ایران باستان» (۱۹۶۴) به بسیاری از ایدئولوژیهای ایرانی درباره نظام پادشاهی و نمادگرایی بنیان‌گذاران سلسله‌ها، اشاره می‌کند و بر دانش ما در این زمینه می‌افزاید. این مقاله در واقع دیباچه‌ای عالی بر یک سنت بسیار ریشه‌دار و پایدار در تاریخ ایران است، یعنی اعتقاد به حمایت ایزدی و تأیید الهی که شامل حال شاهان شایسته ایران باستان بوده است. او در سال ۱۹۷۶ مقاله‌ای کوتاه اما استوار درباره ویرانه‌های بنای بیشابور در فارس (که در گذشته به آتشکده بیشابور شهرت داشت) انتشار داد. این بنای معمایی را معمولاً پرستشگاه روباز یا بی‌سقف آن‌اهیتا [ناهید] می‌پنداشتند، اما فرای با استناد به تصویری که جیمز موریه پنج نسل پیش از این بنا نقاشی کرده بود و در آن پنجره‌هایی در بالای دیوار وجود داشت (که اکنون ندارد)، ثابت کرد که این بنا سقف داشته است. مقاله سوم «سنگنبشه آرامی گور داریوش» نام داشت. فرای با بررسی تلاش‌های پیشین برای خواندن و تاریخ‌گذاری این کتیبه، اثبات کرد که متنی است به زبان پارسی باستان و خط آرامی به فرمان یکی از آخرین شاهان هخامنشی تهیه شده است. طبعاً سهم فرای به مطالب فشرده بالا محدود نمی‌شود. او به عنوان یک ایران‌شناس چهره‌ای بسیار برجسته است که در برخی زمینه‌ها پیشگام و در برخی دیگر تکمیل‌کننده بوده است. چه بسا بسیاری افراد، از جمله خود من، یا بعضی از دیدگاه‌های او موافق نبوده و بحث داشته باشند، اما در این واقعیت تردیدی نیست که او در بسیاری از مباحث مربوط به خاور نزدیک باستانی به عنوان مرجعی معتبر و استوار باقی خواهد ماند و از کامیابی رشک‌برانگیزی برخوردار خواهد بود.

بخشی از انتشارات موقوفات دکتر محمود افشار یزدی

شماره انتشار	نام کتاب	مؤلف / مترجم / مصحح	بها به ریال
۳۹	قند پارسی (جلد اول)	تألیف دکتر نذیراحمد	۴۶۰۰
۴۰	ادبیات فارسی در میان هندوان (تألیف دکتر سید عبدالله)	ترجمه دکتر محمد اسلم خان	۲۶۰۰
۴۱	زبان فارسی در آذربایجان، جلد دوم (۲۳ مقاله نوشته دانشمندان)	گردآوری ایرج افشار	۸۳۵۰
۴۲	تاریخ روابط ایران و روس	تألیف سید محمدعلی جمالزاده	۳۴۰۰
۴۳	خلد برین (تاریخ صفویه)	محمدیوسف واله اصفهانی، به کوشش میرهاشم محدث	۶۸۰۰
۴۴	آذربایجان و آران	تألیف دکتر عنایت الله رضا	۲۹۵۰
۴۵	بلوچستان در سالهای ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۷ قمری	تألیف عبدالرضا سالار بهزادی	□
۴۶	ذیل تاریخ گزیده	تألیف زین الدین مستوفی به کوشش ایرج افشار	۳۳۰۰
۴۷	نامواره دکتر محمود افشار، جلد هفتم		۱۱۹۰۰
۴۸	مجاهدات و فراردهای تاریخی دوره قاجاریه	به کوشش غلامرضا طباطبائی مجد	□
۴۹	نامه های خان احمدخان گیلانی	به کوشش فریدون نوزاد	۶۵۰۰
۵۰	دیوان اشرف مازندرانی	به کوشش دکتر حسن سیدان	۹۰۰۰
۵۱	رساله ها و مقاله های ادبی، تاریخی رشید یاسمی	به کوشش ایرج افشار با همکاری محمدرسلول دریاگشت	۲۰۰۰۰
۵۲	ممالک و مسالک (ترجمه قرن هفتم هجری)	اصطخری، به کوشش ایرج افشار	۱۵۰۰۰
۵۲ مکرر	تاریخ نگاران ایران (جلد اول)	تألیف پرویز اذکائی با جلد گالینگور	۱۱۵۰۰ ۱۳۰۰۰
۵۳	گزارشها و نامه های امیرنظام گروسی در واقعه شیخ عبیدالله	به کوشش ایرج افشار	۱۱۵۰۰
۵۴	دستور شهریاران	ابراهیم زین العابدین نصیری تصحیح محمدرضا نصیری	۱۵۰۰۰
		با جلد گالینگور	۱۷۵۰۰

شماره انتشار	نام کتاب	مؤلف / مترجم / مصحح	بها به ریال
۵۵	نامواره دکتر محمود افشار، جلد هشتم (۲۵ مقاله)		۱۴۰۰۰
۵۶	مجموعه مقالات	هادی حسن (ایرانشناس هندی)	۸۴۰۰
۵۷	زبدةالتواریخ	محمد محسن مستوفی به کوشش بهروز گودرزی	۸۸۰۰
۵۸	نامواره دکتر محمود افشار، جلد نهم (۴۱ مقاله)		۲۸۰۰۰
۵۹	بیان الادیان	ابوالمعالی فقیه بلخی به کوشش محمد تقی دانش پژوه	۷۵۰۰
۶۰	ارمغان ادبی (پژوهشهای ادبی در ادبیات فارسی)	دکتر یونس جعفری	□
۶۱	نامه های دوستان	گردآوری دکتر محمود افشار به کوشش ایرج افشار	۱۲۵۰۰
۶۲	روضه الصفویه (در تاریخ صفویه)	میرزا بیگ جنابدی، به کوشش غلامرضا طباطبائی مجد	۳۱۰۰۰
۶۳	اسناد محرمانه وزارت خارجه بریتانیا درباره قرارداد ۱۹۱۹ (جلد اول)	ترجمه دکتر جواد شیخ الاسلامی با جلد گالینگور	۱۱۰۰۰ ۱۳۵۰۰
۶۴	گنج شایگان (اوضاع اقتصادی ایران)	سید محمد علی جمالزاده	۸۵۰۰
۶۵	گفتارهای پژوهشی در زمینه ادبیات فارسی	دکتر امیر حسن عابدی، گردآوری دکتر سید حسن عباس	۱۶۰۰۰
۶۶	فائمه مقام نامه (مجموعه مقالات)	به کوشش محمدرسول دریاگشت با جلد گالینگور	۹۷۰۰ ۱۲۵۰۰
۶۷	نامواره دکتر محمود افشار، جلد دهم	با همکاری محمدرسول دریاگشت	۲۶۵۰۰
۶۸	جغرافیای تاریخی ایران ویلهلم بارتلد	ترجمه همایون صنعتی زاده	۲۲۵۰۰
۶۹	دارالضربهای ایران در دوره اسلامی	عبدالله عقیلی	۱۹۵۰۰
۷۰	اسناد محرمانه وزارت خارجه درباره قرارداد ۱۹۱۹ (جلد سوم)	ترجمه دکتر جواد شیخ الاسلامی با جلد گالینگور	۹۵۰۰ ۱۲۵۰۰
۷۱	پژوهشهای ایرانشناسی (نامواره دکتر محمود افشار جلد یازدهم) ۴۰ مقاله		۳۶۸۰۰
۷۲	المختارات من الرسائل (کتابت سال ۶۹۳ ه. ق)	به کوشش غلامرضا طاهرو ایرج افشار	۴۸۵۰۰
۷۳	جغرافیای اداری هخامنشیان، تألیف توین بی	ترجمه همایون صنعتی زاده	۱۹۱۰۰
۷۴	پژوهشهای ایرانشناسی (نامواره دکتر محمود افشار، جلد دوازدهم) ۳۴ مقاله		۳۷۰۰۰
۷۵	جستارهایی درباره زبان مردم آذربایگان	یحیی ذکاء با جلد گالینگور	۱۷۰۰۰ ۲۰۰۰۰
۷۶	مکاتیب سنائی	به کوشش نذیر احمد	۲۷۰۰۰

شماره انتشارات	نام کتاب	مؤلف/مترجم / مصحح	بها به ریال
۷۷	بوستان سعدی به خط شکسته احمد قوام السلطنه	به کوشش ایرج افشار	۱۴۰۰۰
۷۸	غازان نامه منظوم سروده نوری ازدری	به کوشش دکتر محمودمدبزی با جلدگالینگور	۳۲۰۰۰ ۳۸۰۰۰
۷۹	پیراسته تاریخنامه هرات	به کوشش محمدآصف فکرت	۱۶۰۰۰
۸۰	دفتر تاریخ (جلد اول)	به کوشش ایرج افشار	۴۵۰۰۰
۸۱	تاریخ راقم سمرقندی	به کوشش دکتر منوچهر ستوده	۲۱۰۰۰
۸۲	پژوهشهای ایرانشناسی (نامواره دکتر محمود افشار، جلد سیزدهم)		۵۵۰۰۰
۸۳	جستارهای شاهنامه شناسی و مباحث ادبی	پژوهش و نگارش دکتر محمود امیدسالار	۴۶۵۰۰
۸۴	ایران و ماوراءالنهر در نوشته های چینی و مغولی	از برتشنايدر، ترجمه و تحقیق دکتر هاشم رجبزاده	۴۲۰۰۰
۸۵	مقالات عارف (در زمینه ادبیات فارسی و نسخه شناسی)	تألیف دکتر عارف نوشاهی	۴۰۰۰۰
۸۶	قند پارسی (جلد دوم)	تألیف نذیر احمد	(زیر چاپ)
۸۷	ضرب المثل های دری افغانستان	گردآوری دکتر عنایت الله شهرانی	۱۷۴۵۰
۸۸	احوال و آثار میر غلامعلی آزاد بلگرامی	به کوشش دکتر سید حسن عباس	(زیر چاپ)
۸۹	پژوهشهای ایران شناسی (نامواره دکتر محمود افشار، جلد چهاردهم)		۵۸۰۰۰
۹۰	نظام التواریخ بیضاوی	به کوشش میر هاشم محدث	۱۱۲۰۰
۹۱	جامع العلوم (ستینی) تألیف فخرالدین رازی	به تصحیح سیدعلی آل داود	۴۸۵۰۰
۹۲	مارکوپولو در ایران	ترجمه کی کاوس جهاننداری	(زیر چاپ)
۹۳	جغرافیای استرابو (قسمت ایران)	ترجمه همایون صنعتی زاده	(زیر چاپ)

نشانی مکاتبه: تهران تجریش، صندوق پستی شماره ۴۹۱ - ۱۹۶۱۵

بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار یزدی

تلفن: ۲۷۱۷۱۱۴ - ۲۷۱۶۸۳۴، شماره ۲۷۱۷۱۱۵

پخش: نشر اساطیر، ۸۸۲۱۴۷۳، شماره ۸۳۰۱۹۸۵

Dossiers d'Archeologie, no.271 , pp.16-7.

"A Note on the Ancient History of Bactria," in *La Bactriane au carrefour des routes et des civilisations de l'Asie centrale*, ed. P. Leriche, et al, *Maisonneuve, Paris*, pp.247-250.

"Zoroastrians in Central Asia before Islam." in *A Zoroastrian Tapestry*, ed. Ph. J. Godrej & F. P. Mistree, *Mapin Publ. Co., Ahmedababd*, pp.82-9.

"Ethnic Identity in Iran," in *Jerusalem Studies in Arabic and Islam*, 26, pp. 78-83.

"The Merchant World of the Sogdians." in *Silk Road Studies VII*, ed. A.L. Juliano and J. A. Lerner, *Brepols, Turnhout, Belgium*, pp. 71-5.

"Mapping Assyria,: in Ideologies as Intercultural Phenomena," *Melammu Symposia III*, ed. A. Pananino and G. Pettinato, *Universita di Bologna, Milan*, pp.75-9.

Review of Khram Oksa, vol. 2 by B. A. Litvinskii, *Moscow 2001 in American Journal of Archaeology*, 10

2003

"Founder Myths in Iranian History," in *Name-ye Iran-e Bastan*, vol. 2, no.1, *Tehran*, pp.19-21.

"Impressionistic Views of Ancient Iranian History", in *Orientalia Suecana*, vol. 50-51, pp. 157-161.

"The Missing Achaemenids", in *Paitimäna, Festschrift for Hans-Peter Schmidt*, *Mazda Publishers, Costa Mesa, CA*, pp.350-5.

"Challenge and Logic in Ancient Iranian History," *Silk Road Studies VIII, Iranica Selecta, Brepols, Turnhout Belgium*, pp.67-72.

"Persia in the Mind of the West," in *Islam and Christian-Muslim Relations*, vol. 14, no.4, pp403-406.

"Another Scenario for Behistun and the Magi," in *s, 1st Books Library, Bloomington, IN*, pp. 171-5.

"L'Amérique toujours changeante: les universités", *Diogène*, no. 203, 102-111.

2004

"Darius the Liar and Shapur the Heritor." in *The Spirit of Wisdom, essays in Memory of Ahmad Tafazzoli*, , ed. T. Daryae & M. Omidisalar, *Mazda Publishers, Costa Mesa. CA*, pp.77-83.

In press

"Classics in the Iranian World," in *Classics and the Modern Curriculum*, ed. J. Celia Djelal, 7 pp.

"The Sasanians", in *Cambridge Ancient History*, vol. XII

Omitted in bibliography in *Bulletin of the Asia Institute*, vol. 4 (1990)

"Zarathustra," in *Exempla historica, Epochen der Weltgeschichte in Biographien*, 2, *Religionstifter und Propheten*, in (Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt a/M, 1985), 31-45.

- E. Rtveladze (Bukhara), 6 pp.
 Review of The Cambridge History of Iran, vol. 7, in *Journal of Islamic Studies*, vol. 5 no. 1 (Oxford), 123-4.
 Review of Bosworth, C., *The History of the Saffarids of Sistan*, Middle East Journal (Washington, D.C.), 2 pp.

1995

- "Buddhism and Zoroastrianism" in *Central Asia, Journal of the K. R. Cama Oriental Institute*, (Bombay), vol. 26, 6-14.
 "Ancient Central Asian History Notes," *Proceedings of the Second European Congress of Iranian Studies*, (ISMEO, Rome), 185-90.
 "Gavbandi Cave in Laristan and Indian Inscriptions," *Iranica Antiqua*, vol. XXX, 207-16.
 "Tajikistan: its Past in the Present," *Ex Oriente, Studies in Honour of J. Becka* (Prague), 45-9.

1996

- The Heritage of Central Asia, (Markus Wiener, Princeton), 242 pp.
 Various chapters, written and edited:
 "Nuclear regions," pp.44-5.
 "art and architecture," pp.89-92,
 "The Arabian Peninsula before Islam," : pp.137-143,
 "Central Asia and The Nomads," pp.439-65,
 "Nomadic and urban cultures of Central Asia from about AD 300 to 700." pp.466-9
 in J. Hermann and E. Zürcher, eds. *History of Humanity*, vol. 3 (UNESCO, Routledge, London).
 Review of Gyselen, R., *Catalogue des sceaux, camées et bulles Sassanides*, (Bibliothèque Nationale, Paris), *JAOS*, 116, (2), 33-4.
 "Art and Religion in Central Asian History", in *La Persia e l'Asia Centrale*, (Acad. Dei Lincei, Rome), 199-204.

1997

- Chapters on Iran and Central Asia in *The History of Humanity*, vol. 3, ed. J. Herrmann and E. Zürcher (UNESCO & Routledge, London).
 "Zoroaster and the Horse", in *The Journal of the Research and Historical Preservation Committee*, vol. 2, ed. S.J.H. Manekshaw and P.R. Ichaporia (Womelsdorf, PA. 1997), 63-69.

1998

- "Women in Ancient Central Asia," in *Feminea Medievalia V, Women in the Medieval Dar al-Islam*, ed. G. R. Hambly, (Academia Press), 10 pp.
 "Early Bukhara," in *Cahiers d'Asie Centrale*, 5-6 (Paris), pp.13-18.
 Review of W. Vogelsang, *The Rise & Organisation of*

the Achaemenid Empire, *The Eastern Iranian Evidence* (Brill, Leiden, 1992), in *Bulletin of the Asia Institute*, vol.9, 2 pp.

Review of M. Zakeri, *Sasanid Soldiers in Early Muslim Society*, (Harrasowitz, Wiesbaden, 1995), in *Jerusalem Studies in Arabic and Islam*, 5 pp.

1999

- "How Ancient is Bukhara?" in *Bukhara, The Myth and the Architecture*, ed. Attilio Petruccioli, MIT abd Harvard, Cambridge, MA), pp. 15-19.
 "Persis/Fars from Alexander to the Sasanians", in *The Iranian World, Studies in Honor of Ezzat O. Negahban*, ed. Abbas Alizadeh, et al, (Tehran), pp.194-200.
 "Parthian and Sasanian History of Iran," in *Mesopotamia and Iran in the Parthian and Sasanian Periods*, ed. John Curtis, (British Museum, London).
 "Zoroastrians in the Early Islamic Period," trans. *From German in Der Islam*, in *Journal of the K.R. Cama Oriental Institute no. 63*, (Mumbai), pp.94-97.

2000

- "Arabic, Persian and Turkish historiography in Central Asia," in *History of civilizations of Central Asia*, vol. IV, part 2, ed. C. E. Bosworth, UNESCO, Paris, pp.152-6.
 Tajik and Russian translations on THE HERITAGE OF CENTRAL ASIA
 Four articles in the *Encyclopedia of the Ancient World*, Salem Press, Pasadena, Ca., *Bactria, Arsacid Dynasty, Darius the Great, Narses (Narseh)*.
 Review of Das Partherreich und seine Zeugnisse, ed. J. Wieshöfer, Stuttgart:Steiner Verlag, 570S. In *Orientalische Literaturzeitung*, vol. 95(2000), pp.478-482.

2001

- "Bukhara Finale," in *Studies on Central Asian History in honor of Yuri Bregel*, Bloomington, IN, pp. 21-25.
 "Ancient Central Asian Generalities." in *Drevnie Tsivilizatsii Evrazii*, *Vostochnaya Literatura*, Moscow, 425-432.
 "Legacies of the Achaemenids and Kushans in India," in *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* (Mumbai), pp.38-9.
 Review of Ellinsticheskii Khram Oksa v Baktrii, by B. A. Litvinskii & I. TR. Pichikyan, (Moscow, 2000), in *American Journal of Archaeology*, vol. 105, p. 742.

2002

- "Unfinished Projects in Ancient Iranian Studies," in *Iranica Antiqua*, vol. 37, pp.105-112.
 "L'énigme du 2ème siècle chez les Parthes," in

Bibliography of R. N. Frye

1984

M. Macuch, *Das sasanidische Rechtsbuch* (Wiesbaden, 1981). *Iranian Studies* 17, pp. 341-42.

1986

W. Barthold, *An Historical Geography of Iran* (Princeton, 1984). *Iranian Studies* 19, pp. 111-13.

1987

CHLr, vol. 2 (Cambridge, 1985). *Iranian Studies* 20, pp. 82-86.

1988

N. Sims-Williams, *The Christian Sogdian Manuscript C-2* (Berlin, 1985). *JAOS* 108, pp. 164-65.

1989

H. W. Bailey, *The Culture of the Sakas in Ancient Iranian Khotan* (New York, 1982). *Iranian Studies* 21, pp. 151-53.

J. Benzing, *Choresmischer Wortindex* (Wiesbaden, 1983). *JAOS* 109, pp. 444-45.

W. Eilers, *Iranische Ortsnamenstudien* (Vienna, 1987). *JAOS* 109, p. 165.

Encyclopaedia Iranica, vol. 1. *JAOS* 109, pp. 169-70.

M. Samadi, *Das Chwaresmische Verbum* (Wiesbaden, 1986). *JAOS* 109, p. 164.

R. Schmitt and P. O. Skjærvø, eds., *Studia Grammatica Iranica: Festschrift für Helmut Humbach* (Munich, 1968). *JAOS* 109, pp. 443-44.

W. Sundermann, *Ein Manichäisch-sogdisches Parabelbuch* (Berlin, 1985). *JAOS* 109, p. 165.

1990

"The Hephthalite Coinage of Afghanistan," *Proceedings of the Xth International Numismatic Congress* (London), 6 pp.

"An Historical Problem in the Study of the Dialects of Fars," *Études Irano-Aryennes Offertes à Gilbert Lazard*, *Studia Iranica*, Cahier 7 (Paris, 1989), 109-112.

"A Persian MS on the Kafirs of Pakistan," *Iran Shenasi* (Washington, D.C.), vol. II, no. 3, 61-4.

1991

"Pre-Islamic and Early Islamic Cultures in Central Asia," in *Turko-Persia in Historical Perspective*, ed. R. L. Canfield, (Cambridge U. Press), 35-53.

"Les Sogdiens et les religions d'Asie Centrale," *Histoire et Cultes de l'Asie Centrale Préislamique*,

ed. P. Bernard et F. Grenet, 163-7.

"Iranian and Other Nomads in Ancient Central Asia," *Pakistan Archaeology*, v ol. 26, 136-144.

"Iranian Influences on India at the Time of the Kushans," *K. R. Cama Oriental Institute Jubilee Volume*, (Bombay), 86-99.

Review of P. Gignoux & R. Gyselen, *Bulles et Sceaux sassanides de diverses collections*, in *Iranian Studies*, vol. XXII, no. 4, 104-6.

Review of D. Sinor, ed., *The Cambridge History of Inner Asia* (Cambridge, 1990), in *Afghanistan Forum*, (New York), vol. 19, no. 5, 30-1.

1992

"Manichaean Notes," in *Studia Manichaica*, ed. G. Wiesner & H.-J. Klimkeit (Harrasowitz, Wiesbaden), 93-7.

"Assyria and Syria: Synonyms," *Journal of Near Eastern Studies*, vol. 51 no. 4, 281-5.

"A Periodization of Iranian Cultures," *Proceedings of the 23d International Congress for Asian and North African Studies, Hamburg* (Steiner Verlag, Stuttgart), 404-6.

"Narshakhi's The History of Bukhara," in *Central Asian Monuments*, ed. H. Paksoy (The Isis Press, Istanbul), 65-73.

Review of Boyce, M., *History of Zoroastrianism*, vol. 3 in *Bulletin of the Asia Institute*, vol. 6.

1993

"Historical Interpretations in Middle Iranian," in *Orientalia Lovanensia Analecta, Medioiranica*, ed. W. Skalmowski and A. Van Tongerloo, 65-71.

"Sasanian-Central Asian Trade Relations," *Bulletin of the Asia Institute*, vol. 7, 73-9.

"Iranian Identity in Ancient Times," *Iranian Studies*, vol. 26, nos. 1-2, 143-6.

Review of R. Gyselen, *La Géographie administrative de l'empire sassanide* (Paris) in *JAOS*, vol. 113, no. 2, 287-8.

"The Fate of Zoroastrians in Eastern Iran," *Au Carrefour des Religions, Mélanges offerts à Philippe Gignoux*, *Res Orientales*, vol. VII (Paris) 67-72.

"Zarathustra," in *Die Stifter der grossen Religionen*, ed. E. Brunner-Traut (Herder Verlag, Freiburg), 50-62.

1994

"Historical and Religious Dimensions of the Iranian Revolution," *Annemarie Schimmel Festschrift, Journal of Turkish Studies*, vol. 18, 75-81.

"Huviyyat-e Irani dar dauran-e bastan," *Iran Nameh*, vol. XII, no. 3, (Washington, D.C.), 431-7.

"Narshakhi and Bukhara," *Vostochnie Zametki*, ed.

Bibliography of R. N. Frye

- A. Godard, *The Art of Iran* (London, 1965). *BiOr* 23, pp. 327-28.
- G. Redard, ed., *Indo-Iranien: Mélanges présentés à G. Morgenstierne* (Wiesbaden, 1964). *BiOr* 23, pp. 81-83.
- T. T. Rice, *Ancient Arts of Central Asia* (London, 1965). *ArtAs* 28, p. 324.
- 1967**
- M. J. Dresden, *Denkart* (Wiesbaden, 1966). *JAOS* 87, p. 590.
- R. Ghirshman, *The Art of Ancient Iran* (New York, 1964). *ArtAs* 29, pp. 107-8.
- G. Huot, *Persia*, vol. 1 (New York, 1965). *Asian Student* (September), p. 3.
- V. G. Lukonin, *Persia*, vol. 2 (New York, 1967). *Asian Student* (April), p. 2.
- G. Widengren, *Die Religionen Irans* (Stuttgart, 1965). *Journal for the Scientific Study of Religion* 7, pp. 122-23.
- 1969**
- J. Rypka, *History of Iranian Literature* (New York, 1968). *Middle East Journal* 23, pp. 91-92.
- 1970**
- H. Humbach, *Baktrische Sprachdenkmäler* (Wiesbaden, 1966/ 67). *Indo-Iranian Journal* 12, pp. 262-63.
- 1971**
- Archäologische Mitteilungen aus Iran. Der Islam* 47, pp. 342-44.
- J. Lassner, *The Topography of Baghdad in the Early Middle Ages* (Detroit, 1970). *Middle East Journal* 25, p. 434.
- 1972**
- A. L. Basham, ed., *Papers on the Date of Kanishka* (Leiden, 1968). *JNES* 31, pp. 124-25.
- M. Barker, *A Course in Baluchi* (Montreal, 1969). *Der Islam* 48, pp. 349-50.
- T. Fischer, *Untersuchung zum Partherkrieg Antiochos VII* (Tübingen, 1970). *American Historical Review* 78, pp. 1422-23.
- W. Hinz, *Altiranische Funde und Forschungen* (Berlin, 1969). *JNES* 31, pp. 209-13.
- 1974**
- F. Altheim and R. Stiehl, *Geschichte Mittelasiens im Altertum* (Berlin, 1970). *International Journal of Middle Eastern Studies* 5, pp. 114-16.
- P. R. S. Moorey, *Catalogue of the Ancient Persian Bronzes in the Ashmolean Museum* (Oxford, 1971). *International Journal of Middle Eastern Studies* 5, pp. 367-68.
- 1975**
- B. G. Gafurov, *Tadzhiki* (Moscow, 1972). *American Historical Review* 80, p. 470.
- 1976**
- K. Schippmann, *Die iranischen Feuerheiligtümer* (Berlin, 1971). *JNES* 35, pp. 201-2.
- 1979**
- M. A. R. Colledge, *Parthian Art* (Ithaca, 1977). *JAOS* 99, pp. 481-82.
- J. and S. Gluck, eds., *A Survey of Persian Handicrafts* (Tehran, 1977). *JAOS* 99, p. 481.
- M. D. Moïnfar, ed., *Mélanges linguistiques offertes à Emile Benveniste* (Louvain, 1975). *JAOS* 99, pp. 482-83.
- P. Oberling, *The Qashqā'i Nomads of Fars* (The Hague, 1974). *JAOS* 99, p. 483.
- R. Senarclens de Grancy, ed., *Grosser Pamir* (Graz, 1978). *Afghan Newsletter* (Autumn), p. 3.
- D. Stronach, *Pasargadae* (Oxford, 1978). *AJA* 83, pp. 234-36.
- D. Thompson, *Stucco from Chal Tarkhan-Eshqabad near Rayy* (Warminster, 1976). *JAOS* 99, pp. 483-84.
- 1980**
- R. Ghirshman, *Terrasses sacrées de Bard-è Nechande et Masjid-i Solaiman* (Leiden, 1980). *JAOS* 100, pp. 82-83.
- M. Gold, *The Tarikh-e Sistan* (Rome, 1976). *JNES* 39, pp. 77-78.
- 1981**
- R. Ghirshman, *L'Iran et la migration des Indo-Aryens et des Iraniens* (Leiden, 1977). *JNES* 40, 58-59.
- M. Root, *King and Kingship in Achaemenid Art* (Leiden, 1979). *AJA* 85, pp. 228-29.
- 1982**
- M. Boyce, *A Persian Stronghold of Zoroastrianism* (Oxford, 1977). *JNES* 41, p. 72.

Bibliography of R. N. Frye

- C. A. Storey, *Persian Literature* (London, 1953). *JAOS* 75, p. 198.
- 1956**
 F. Altheim, *Ein asiatischer Staat: Feudalismus unter den Sasaniden* (Wiesbaden, 1954). *Central Asiatic Journal* 2, pp. 298–302.
 N. H. Baynes, *Byzantine Studies* (London, 1955). *AJA* 60, p. 464.
 G. G. Cameron, *Persepolis Treasury Tablets* (Chicago, 1948). *AJA* 60, p. 192.
 D. M. Dunlop, *The History of the Jewish Khazars* (Princeton). *HJAS* 19, pp. 169–71.
- 1957**
 R. Coulborn, *Feudalism in History* (Princeton, 1956). *Speculum* 32, pp. 154–57.
- 1958**
 V. Barthold, *Four Studies on the History of Central Asia* (Leiden, 1956). *BiOr* 15, p. 263.
 E. Costa and L. Lockardt, *Iran* (London, 1957). *ArtAs* 21, p. 318.
 C. H. Kraeling, *The Synagogue* (New Haven). *Speculum* 33, pp. 100–102.
 R. Loewenthal, *The Turkic Languages of the Soviet Union* (Washington, D.C., 1957). *HJAS* 21, p. 186.
 C. T. Troeller, *Persien ohne Masken* (Berlin, 1958). *ArtAs* 21, pp. 318–19.
- 1959**
 J. Deny, ed., *Philologiae Turcicae Fundamenta* (Wiesbaden, 1959). *ArtAs* 22, p. 346.
 A. G. Farhadi, *Le Persan parlé en Afghanistan* (Paris, 1955). *ZDMG* 109, pp. 219–20.
 J. Hackin, J. Carol, and J. Meunié, *Diverses recherches archéologiques en Afghanistan 1933–40*, *MDAFA* 8 (Paris, 1959). *ArtAs* 22, pp. 343–44.
 O. Hansen, *Berliner sogdische Texte*, vol. 2 (Wiesbaden, 1954). *ZDMG* 109, pp. 220–21.
 A. Maricq and G. Wiet, *Le minaret de Djam*, *MDAFA* 16 (Paris, 1959). *ArtAs* 22, pp. 344–46.
 L. Vanden Berghe, *Archéologie de l'Iran ancien* (Leiden, 1959). *ArtAs* 22, pp. 268–70.
- 1961**
 B. Geiger, et al., *Peoples and Languages of the Caucasus* (The Hague, 1959). *Oriens* 14, p. 372.
 R. Levy, *The Tales of Marzuban* (Bloomington, 1959). *Middle East Journal* 15, p. 477.
- 1962**
 H. Humbach, *Die Kanishka Inschrift von Surkh-Kotal* (Wiesbaden, 1960). *Indo-Iranian Journal* 5, pp. 242–45.
 H. Junker, *Der Wissbegierige Sohn* (Leipzig, 1959). *Oriens* 15, pp. 455–56.
- 1963**
 J. Duchesne-Guillemin, *La religion de l'Iran ancien* (Paris, 1962). *ArtAs* 26, p. 372.
 R. Göbl, *Die Münzen der Sasaniden* (Hague, 1962). *ArtAs* 26, p. 176.
Iran, Journal of the British Institute of Persian Studies 1 (1963). *ArtAs* 26, pp. 372–73.
 J. Kessel, *Legende Afghanistan* (Cologne, 1959). *ArtAs* 26, p. 374.
- 1964**
 V. Barthold, *Four Studies on the History of Central Asia* (Leiden). *BiOr* 21, pp. 235–36.
 C. E. Bosworth, *The Ghaznavids* (Edinburgh, 1963). *Speculum* 39, pp. 312–13.
 H. Darke, *The Book of Government of Nizam al-Mulk* (New Haven, 1962). *Speculum* 39, p. 313.
 G. Downey, *Ancient Antioch* (Princeton, 1963). *Harvard Divinity School Bulletin* 28, p. 68.
 J. C. Gardin, *Lashkari Bazar II* (Cambridge, 1963). *BiOr* 21, p. 354.
 R. Göbl, *Die Münzen der Sasaniden* (The Hague, 1962). *Central Asiatic Journal* 9, pp. 79–80.
 V. S. Rastorgueva, *A Short Sketch of Tajik* (Bloomington, 1962). *Middle East Journal* 18, p. 212.
- 1965**
 H. W. Bailey, *Khotanese Texts II* (Cambridge, 1963). *BiOr* 22, p. 193.
 E. Drower and R. Macuch, *Mandaic Dictionary* (Oxford, 1963). *ArtAs* 27, p. 372.
 W. McNeill, *The Rise of the West* (Chicago, 1961). *JAOS* 85, pp. 248–51.
 N. Pigulevskaya, *Les villes de l'état iranien aux époques parthe et sassanide* (Paris, 1963). *Oriens* 18/19, pp. 474–75.
 E. Rehatsek, trans., *The Gulistan of Sa'di* (New York, 1965). *Saturday Review of Literature* (April 24), p. 53.
- 1966**
 W. Brandenstein and M. Mayrhofer, *Handbuch des Altpersischen* (Wiesbaden, 1964). *ArtAs* 28, pp. 69–74.

Bibliography of R. N. Frye

- E. Herzfeld, *Zoroaster and His World* (Princeton, 1947). *HJAS* 10, pp. 440-48.
- J. S. Trimmingham, *The Christian Approach to Islam in the Sudan* (Oxford, 1948). *ArtAs* 11, p. 243.
- S. Wikander, *Feuerpriester in Kleinasien und Iran* (Lund, 1946). *HJAS* 11, pp. 230-39.
- 1949**
- T. Andrae, *I Myrtenrädgården* (Stockholm, 1947). *The Muslim World* 39, pp. 296-98.
- P. K. Hitti, *History of the Arabs* (New York, 1948). *Speculum* 24, pp. 582-87.
- 1950**
- G. H. Darab, *Persian Composition* (London, 1948). *HJAS* 13, pp. 270-71.
- M. Fakhra'i, *Nihuftah* (London, 1948). *ArtAs* 13, p. 124.
- H. A. R. Gibb, *Mohammedanism* (Oxford, 1949). *ArtAs* 13, p. 124.
- P. J. de Menasse, *Arabische Philosophie* (Berne, 1948). *HJAS* 13, p. 272.
- S. Ray, *Humayun in Persia* (Calcutta, 1948). *HJAS* 13, 270-71.
- A. Sayili, *Hayatta en Hakiki Mürsit İlimdir* (Ankara, 1948). *Isis* 40, p. 286.
- J. S. Trimmingham, *Islam in the Sudan* (Oxford, 1949). *HJAS* 13, p. 270.
- 1951**
- W. Ensslin, *Zu den Kriegen des Sassaniden Schapuhr I* (Munich, 1947). *BiOr* 8, pp. 103-6.
- W. K. Fraser-Tyler, *Afghanistan* (Oxford, 1950). *The Muslim World* 41, pp. 219-30.
- E. Herzfeld, *Geschichte der Stadt Samarra* (Hamburg, 1948). *Speculum* 26, 511-13.
- 1952**
- D. C. Dennett, *Conversion and Poll Tax in Early Islam* (Cambridge, Mass., 1950). *Speculum* 27, pp. 214-15.
- C. Elgood, *A Medical History of Persia* (Cambridge, 1951). *Isis* 43, p. 76.
- W. J. Fischel, ed., *Semitic and Oriental Studies Presented to Wm. Popper* (Berkeley, 1951). *Speculum* 27, pp. 380-81.
- 1953**
- F. Altheim, *Aus Spätantike und Christentum* (Tübingen, 1951). *Gnomon* 25, pp. 491-92.
- N. S. Fatemi, *Diplomatic History of Persia 1917-1923* (New York, 1952). *Middle Eastern Affairs* 4, pp. 67-68.
- 1954**
- F. Altheim, *Niedergang der alten Welt*, 2 vols. (Frankfurt a/M., 1954). *BiOr* 11, pp. 133-35.
- A. J. Arberry, *The Legacy of Persia* (Oxford, 1953). *HJAS* 17, pp. 287-89; *The Middle East Journal* 8, pp. 103-4.
- R. J. C. Broadhurst, *The Travels of Ibn Jubayr* (London, 1952). *HJAS* 17, pp. 289-90.
- F. W. Fernau, *Moslems on the March* (New York, 1954). *Saturday Review of Literature* (July 3), p. 14.
- I. Y. Kratchkovsky, *Among Arabic Mss.* (Leiden, 1953). *HJAS* 17, pp. 291-92.
- A. K. S. Lambton, *Persian Grammar* (Cambridge, 1953). *HJAS* 17, pp. 292-94.
- A. K. S. Lambton, *Landlord and Peasant in Persia* (Oxford, 1953). *Middle Eastern Affairs* 5, pp. 27-28.
- A. Maricq, *Recherches sur les Res Gestae Divi Saporis* (Brussels, 1953). *JAOS* 74, p. 183.
- V. Minorsky, *Studies in Caucasian History* (London, 1953). *Speculum* 29, pp. 301-3.
- A. T. Olmstead, *History of the Persian Empire* (Chicago, 1948). *Gnomon* 26, pp. 198-200.
- L. I. Ringborn, *Grabtempel und Paradies* (Stockholm, 1951). *BSOAS* 16, pp. 174-75.
- F. Rosenthal, *A History of Muslim Historiography* (Leiden, 1952). *Speculum* 29, pp. 313-15.
- B. Schulze-Holthus, *Frührot in Iran* (Esslingen, 1952). *Middle Eastern Affairs* 5, pp. 170-71.
- 1955**
- G. R. Driver, *Aramaic Documents of the Fifth Century B.C.* (Oxford, 1954). *HJAS* 18, pp. 456-61.
- G. E. von Grünebaum, *Studies in Islamic Cultural History* (Menasha, Wisc., 1954). *HJAS* 18, p. 247.
- E. G. Kraeling, *The Brooklyn Museum Aramaic Papyri* (New Haven, 1955). *HJAS* 18, pp. 461-62.
- A. K. S. Lambton, *Persian Vocabulary* (Cambridge, 1954). *HJAS* 18, pp. 249-50.
- B. Rowland, *The Art and Architecture of India* (Harmondsworth, 1953). *Speculum* 30, pp. 678-79.
- K. M. Setton, ed., *A History of the Crusades*, vol. 1 (Philadelphia, 1955). *Speculum* 30, pp. 684-86.
- B. Spuler, *Der Vordere Orient* (Berne, 1954). *HJAS* 18, p. 246.

Bibliography of R. N. Frye

1985

"Francis Woodman Cleaves, an Introduction." *Journal of Turkish Studies* 9, pp. 1-3.

"The religion and culture of Iran." In *Historical and Geographical Review of Northwest China*, no. 4, pp. 100-109 [Lanzhou University; in Chinese].

"Two Iranian Notes." In *Acta Iranica* 24, Homages et Opera Minora 10, *Papers in Honour of Professor Mary Boyce*, pp. 185-90. Leiden.

"Zoroastrian Incest." In *Orientalia Iosephi Tucci Memoriae Dicata*, pp. 445-55. Rome.

Dictionary of the Middle Ages [edited by J. Strayer, New York]; Ka'ba of Zoroaster; Samanids.

Encyclopedia of Asian History [edited by A. T. Embree; New York]; Aniran; Arachosia; Aria; Bactria; Badakhshan; Behistun; Chionites; Kanishka; Kartir; Khwarnā; Old Persian; Satrap.

Obituary, V. Lukonin. *Iranian Studies* 14, pp. 126-28.

1987

"Feudalism in Sasanian and Early Islamic Iran." In *Jahiliyya and Islamic Studies in Honour of M. J. Kister*, pp. 13-18. Jerusalem.

Obituaries, Wolfgang Lentz and Mark J. Dresden. *StIr* 16, pp. 259-63.

Editor. J. Russell. *Zoroastrianism in Armenia*. Harvard Iranian Series, vol. 5. Cambridge, Mass.

1988

"The Kushans—an Afghan Search for Roots." In *The Tragedy of Afghanistan*, edited by B. Hultd and E. Jansson, pp. 55-61. London.

"Menander." In *Great Lives from History*, edited by F. N. Magill, pp. 670-74. Pasadena.

"Minorities in the History of the Near East." In *Acta Iranica* 28, Homages et Opera Minora 12, *A Green Leaf: Papers in Honour of J. P. Asmussen*, pp. 461-72. Leiden.

1989

"The 'Persian Gulf' and Changes in Nomenclature." *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 10.

"Retractiones Archaeologiae." In *Archaeologia Iranica et Orientalis: Miscellanea in Honorem Louis Vanden Berghe*, edited by L. de Meyer and E. Haernick. Ghent, pp. 731-40.

With Mahmud Tavooosi. "An Inscribed Capital Dating from the Time of Shapur I." *BAI* 3, pp. 25-38.

1990 in press

"Iranian and Other Nomads in Central Asia." In *Felicitacion Volume in Honour of Ahmad Dani*, edited by A. Nabi. Islamabad.

"The Hephthalite Coinage of Afghanistan." In *Proceedings of the Xth International Numismatic Congress*. London.

"Historical Notes on the Dialects of Fars." In *Hommages Gilbert Lazard*, edited by C.-H. de Fouchécour. Paris.

"A Periodization of Iranian Cultures." In *Proceedings of the 23d International Congress for Asian and North African Studies*. Hamburg.

"Pre-Islamic and Early Islamic Cultures in Central Asia." In *Iran and Central Asia*, edited by R. Canfield. Oxford.

"Les Sogdiens et les religions d'Asie Centrale." In *Colloque international sur l'histoire et cultes d'Asie Centrale préislamique*, edited by F. Grenet. Paris.

Reviews

1943

P. Ivanov, *Archiv Chivinskich Chanov XIXv.* (Leningrad, 1940). *East European and Slavic Review* 3, pp. 245-47.

1946

G. Vernadsky, *Ancient Russia* (New Haven, 1943). *American Slavonic and East European Review* 5, pp. 212-21.

1947

F. Išiltan, *Die Seltshuken-geschichte des Akserayi* (Leipzig, 1943). *HJAS* 10, pp. 230-37.

K. Menges, *Karakalpak Grammar* (New York, 1946). *HJAS* 10, pp. 436-40.

Øst og Vest: Afhandlinger tilegnede Prof. Dr. A. Christensen (Copenhagen, 1945). *JAOS* 67, pp. 330-33.

1948

A. Adivar, *Osmanli Türklerin İlim Tarihi* (Istanbul, 1943). *Isis* 38, pp. 121-24.

H. Corbin, *Les motifs zoroastriens dans Suhrawardi* (Tehran, 1947). *Harvard Divinity School Bulletin* 13, pp. 90-91.

R. Ghirshman, *Begram* (Cairo, 1946). *ArtAs* 11, pp. 240-43.

Bibliography of R. N. Frye

"The 'So-called Fire Temple' of Bishapur." In *The Memorial Volume of the VIth International Congress of Iranian Art and Archaeology*, pp. 93-97. Tehran.

"The Tang-i Qandil and Barm-i Dilak Reliefs." *BAI(P)*, nos. 1-4, pp. 35-44.

1977

"Islamic Studies in America." *Panorama* 28.17 [USIS, Islamabad], pp. 37-39 [Also in Arabic and Persian with 2 pages on "Iranian Studies in America"].

"A Note on Bureaucracy and School in Early Islamic Iran." In *Arabic and Islamic Garland Presented to Abdul-Latif Tibawi*, edited by R. el-Droubie, pp. 92-95. London.

"Pahlavi Forgeries." *BAI(P)*, no. 1, pp. 1-6.

"Remarks on Kingship in Ancient Iran." *AAnASH* 25, pp. 77-82 (*Studies in Honor of J. Harmatta*, vol. 1).

"The Sasanian System of Walls for Defence." In *Studies in Memory of Gaston Wiet*, edited by M. Rosen-Ayalon, pp. 7-15. Jerusalem.

"The Use of Clay Sealings in Sasanian Iran." In *Acta Iranica* 5, *Varia* 1976, pp. 117-24. Leiden.

1978

"Mithra in Iranian Archaeology." In *Acta Iranica* 17, *Actes du Congrès* 4, *Etudes Mithraïques*, pp. 205-11. Leiden.

Obituary, Iosif M. Oranskii. *American Oriental Society Newsletter* 14, pp. 61-64.

1979

"Islamic Sources for the Pre-Islamic History of Central Asia." In *Prolegomena to the Sources on the History of Pre-Islamic Central Asia*, edited by J. Harmatta, pp. 221-29. Budapest.

"Sasanidica in Fars." In *Akten des VII. Internationalen Kongresses für Iranische Kunst und Archäologie*, edited by W. Kleiss, pp. 335-41. *AMI* supp. vol. 6. Berlin.

Islamic Iran and Central Asia (7th-12th Centuries). *Variorum Reprint Series*. London, 380 pp.

1980

"Areal Religions, a Sasanian Example." *Harvard Ukrainian Studies* 3/4, pp. 252-57.

"Has the West Abandoned Afghanistan?" *Pacific News Service* [San Francisco], 2 pp.

Academic American Encyclopaedia Arété [Princeton]: Ardashir; Arsacids; Artaxerxes I, II; Darius I, III; Khusrav I; Persia, ancient.

Asr-e tila-ye Iran. Tehran [Persian ed. of *The Golden Age of Iran*].

1981

Editor. F. M. Kotwal and J. W. Boyd, *ErbadTstān ud Nirangistān*. Harvard Iranian Series, vol. 3. Cambridge, Mass.

Editor. N. Safa-Isfahani, *Rivāyat-i Hēmt-i Asha-wahistān*. Harvard Iranian Series, vol. 2. Cambridge, Mass.

1982

"The Aramaic Inscription on the Tomb of Darius." *Iran* 17, pp. 85-90 (*Mélanges R. Ghirshman*, vol. 3).

1983

"Achaemenid Echoes in Sasanian Times." In *Kunst, Kultur und Geschichte der Achämenidenzeit und ihr Fortleben*, edited by D. N. MacKenzie and H. Koch, pp. 247-52. Berlin.

"Bahrain under the Sasanians." In *Dilmun*, edited by D. T. Potts. Berlin, pp. 167-70.

"The Meaning of Central Asia." In *Conference on the Study of Central Asia*, edited by D. Nalle, pp. 11-15. Kennan Institute, Washington, D.C.

Encyclopaedia Iranica: Adergoundounbades; Andragoras; Bāzarangi; Bukhara, ancient history; Central Asia, ancient history.

The History of Ancient Iran. *Handbuch der Altertumswissenschaft* 3.7. Munich, 411 pp.

1984

"Comparative Observations on Conversion to Islam in Iran and Central Asia." *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 4, pp. 81-88.

"Historical Problems in Middle Iranian Sources." In *Middle Iranian Studies*, edited by W. Skalmowski and A. van Tongerloo, pp. 263-66. Louvain.

"Religion in Fars under the Achaemenids." In *Acta Iranica* 23, *Hommages et Opera Minor* 9, *Orientalia J. Duchesne-Guillemin Emerito Oblata*, edited by J. Kellens and P. Lecoq, pp. 171-78. Leiden.

Encyclopaedia Americana: Persia, ancient.

Bibliography of R. N. Frye

"Daryūsh Kabīr ve Khaṭṭ-i Mīkhī Furs-i Qadīm" (Darius the Great and the Old Persian cuneiform script). *Jashn-i Farhang va Homar dar Fārs* (Nov.), pp. 3-6.

"Gestures of Deference to Royalty in Ancient Iran." *Iran* 9, pp. 102-7.

"The Institutions of the Achaemenids." In *Beiträge zur Achämenidengeschichte*, edited by E. Walsert, *Historia* 18, pp. 83-94. Wiesbaden.

"Oriental Studies in Russia." In *Russia and Asia*, edited by W. S. Vucinich, pp. 30-50. Stanford.

"Persepolis: Symbol of the Ecumene." *Art in America* (Sept.-Oct.), pp. 36-44.

"Sasanian Seals and Sealings." In *The Memorial Volume of the Vth International Congress and Iranian Art and Archaeology*, vol. 1, pp. 272-75. Tehran.

Encyclopaedia Americana: Elam; Ephantites; Luristan.

Encyclopaedia Britannica: Khusrow I.

1973

"Iran and Israel in Antiquity." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 71-75.

"Kanūn-e Hakhamanishiyān, Salaf-i Kānūn-i Rūm (Achaemenid law, predecessor of Roman law)." In Fifth Congress on the Culture of Iran, *Farhang o honar*. Tehran.

"Kushans and Other Iranians in Central Asia." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 95-107.

"The Middle Persian Inscriptions of Kartir." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 91-94.

"Persepolis, National Shrine of the Persians." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 87-90.

"The Rise of the New Persian Language." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 76-80.

"Sasanian Clay Sealings in the Baghdad Museum." *Sumer* 25, pp. 237-43.

"Sasanian Numbers and Silver Weights." *JRAS*, pp. 2-11.

"Sasanian Silver Plates." *Journal of the K. R. Cama Oriental Institute* 44, pp. 81-86.

Editor. "Fars 588-618." *Antsiklopedia Makeruit*. Jerusalem [in Hebrew].

Editor. *Sasanian Remains from Qasr-i Abu Nasr: Seals, Sealings, and Coins*. Cambridge, Mass., 133 pp.

1974

"Historical Evidence for the Movement of People in Iran." In *The Muslim East: Studies in Honour of Julius Germanus*, edited by Gy. Káldy-Nagy, pp. 221-25. Budapest.

"Methodology in History." In *Neue Methodologie in der Iranistik: Festschrift für W. Lentz*, edited by R. N. Frye, pp. 57-69. Wiesbaden.

"Napki Malka and the Kushano-Sasanians." In *Essays of Honor of George C. Miles*, edited by D. K. Kouymijan, pp. 115-22. Beirut.

"Persepolis Again." *JNES* 33, pp. 383-86.

"The Samanids." In *CHIr*, vol. 4. Cambridge, pp. 136-61.

"The Sasanian Bas-relief at Tang-i Qandil." *Iran* 12, pp. 188-90.

"Sasanian Seals and Sealings." In *Memorial Jean de Menasce*, edited by Ph. Gignoux, pp. 155-61. Louvain.

"Zuhūr-i Zabān-i Farsī jadīd" (The rise of the New Persian language). *Khīrad va Kushesh* 4, pp. 16-21.

Encyclopaedia Britannica: Cyrus II the Great.

Editor. *Asia Institute Monograph Series*, no. 2. D. Wilber, *The Masjid-i 'Atiq of Shiraz*. Shiraz, 75 pp.

Editor. *Neue Methodologie in der Iranistik: Festschrift für W. Lentz*. Wiesbaden, 359 pp.

1975

"Mithra in Iranian History." In *Mithraic Studies: Proceedings of the First International Congress of Mithraic Studies*, edited by J. Hinnells, vol. 2, pp. 62-67. Manchester.

"Qumran and Iran." In *Studies Dedicated to Morton Smith*, edited by J. Neusner, pp. 167-73. Leiden.

"The Rise of the Sasanians and the Uppsala School." In *Acta Iranica* 4, Hommages et Opera Minora 1, *Monumentum H. S. Nyberg*, pp. 237-46. Leiden.

"Sasanian Clay Seal Impressions Again." *BAI(P)*, nos. 3-4, pp. 1-8.

The Golden Age of Persia. Rev. ed. London, 290 pp.

1976

"Intishār-i Zabān-i Fārsī dar Asiyā Markazī (The spread of the Persian language in Central Asia)." *BAI(P)*, nos. 1-4, pp. 83-87.

"Irano-Byzantine Commercial and Diplomatic Rivalry." *BAI(P)*, nos. 1-4, pp. 1-18.

Bibliography of R. N. Frye

1967

- "Development of Persian Literature under the Samanids and Qarakhanids." In *Yad name-ye Jan Rypka*, pp. 69–74. Prague.
- "Iran und Israel." In *Festschrift für Wilhelm Eilers*, pp. 74–84. Wiesbaden.
- "The Persian View of the Afterlife." *World Order* 1 (Greenwich, Conn.), pp. 49–52.
- "Podelki v Iskusstve Irana" (Forgeries in Iranian art). *Narody Afrikkii i Azii*, no. 4, pp. 211–14.
- "The Significance of Greek and Kushan Archaeology in the History of Central Asia." *Journal of Asian History* 1, pp. 33–44.
- "Zoroastriiskie Predstavleniya o bessmertii Dushii" (Zoroastrian view of the eternal soul). *Narody Afrikkii i Azii*, no. 3, pp. 132–35.
- Encyclopaedia of Islam*: Herat.

1968

- "Problems in the Study of Iranian Religions." In *Erwin Goodenough Memorial Volume*, edited by J. Neusner, pp. 337–43. Leiden.
- "Parthian and Sasanian Persia." In *Rome and Her Neighbours*, edited by F. Miller, pp. 249–69. London.
- Corpus Inscriptionum Iranicarum*. Pt. 3, *Pahlavi Inscriptions*. Vol. 3, *Dura-Europos*. London, 1968.

1969

- "A Brief Note on Avestan and the Laryngeal Theory." *Bulletin of the Iranian Cultural Foundation* 1 (Tehran), pp. 47–51.
- "Bare Semitic Masks in the Middle Persian Inscriptions." In *Studia A. Pagliaro*, vol. 1, pp. 141–46. Rome.
- "Continuing Iranian Influences in Armenian." In *Intishārāt-i Danishgāh-i . . .* [V. Minorsky Memorial Volume], edited by Mīnuvī et al., pp. 80–89. Tehran.
- "Iran to Persia, Continuity of Traditions." In K. R. Cama *Oriental Institute Golden Jubilee Volume*, pp. 139–46. Bombay.
- "Sasanian Clay Sealings in the Collection of Mohsen Foroughi." *Iran* 8, pp. 118–32.
- The Catholic Encyclopaedia*: Persepolis; Persia.
- Encyclopaedia Americana*: Cuthah; Cyaxares; Cyrus the Great; Cyrus the Younger; Darius I, II, III; Deioces; Demetrius I; Ea; Ecbatana.

1970

- "The Arabic Language in Khurasan." In *Iran Society Silver Jubilee Souvenir*, pp. 131–34. Calcutta.

- "Funerary Inscriptions in Pahlavi from Fars." In *W. B. Henning Memorial Volume*, edited by M. Boyce and I. Gershevitch, pp. 152–56. London.
- "Historical Notes on Sasanian and Byzantine Silver." *BAI(P)* 1, pp. 36–41.
- "Inscribed Seal Inscriptions from the Nayeri Collection." In *Forschungen zur Kunst Asiens: In Memoriam Kurt Erdmann*, edited by O. Aslanapa and R. Neumann, pp. 18–24. Istanbul.
- "Sasanian Seal Inscriptions." In *Beiträge zur alten Geschichte und deren Nachleben: Festschrift für F. Altheim*, vol. 2, pp. 77–84. Berlin.
- The Hebrew Biblical Encyclopaedia: The Achae-menids; Persia* [in Hebrew].
- Editor. *BAI(P)* (*The Bulletin of the Asia Institute of Pahlavi University, Shiraz*).
- Co-editor. *The Asia Institute Monograph Series*, no. 1. C. C. Lamberg-Karlovsky, *Excavations at Yaha Tepe*. Cambridge.

1971

- "Foreword." In W. Dutz, *Das Gebet des Königs*. Tehran.
- "History and Sasanian Inscriptions." In *La Persia nel medioevo*, pp. 215–24. Accademia dei Lincei 160. Rome.
- "Kyros II Der Grosse" and "Zarathustra." In *Die Grossen der Weltgeschichte*, edited by K. Fassman, vol. 1, pp. 220–29, 354–63. Zurich.
- "Sasanian Silver and History." In *Iran and Islam in Memory of the Late Vladimir Minorsky*, edited by E. Bosworth, pp. 255–62. Edinburgh.
- Encyclopaedia Americana*: Afghanistan; Firuz I, II, III; Gudea; Hadad; Iran.
- Corpus Inscriptionum Iranicarum*. Pt. 3, *Pahlavi Inscriptions*. Vol. 6, *Seals and Coins; Sasanian Seals in the Collection of Mohsen Foroughi*. Cambridge, Mass.
- Consulting editor. D. Baly and A. D. Tushingham, *Atlas of the Biblical World*. New York.

1972

- "Byzantine and Sasanian Iran: Report on the Symposium." *DOP* 361–62.
- "Byzantine and Sasanian Trade Relations with Northeastern Russia." *DOP* 26, pp. 265–69.
- "Būrūkrāsī dar Irān-i Qadīm" (Bureaucracy in ancient Iran). *Bastān Shināsī va Honar-e Irān* 7/8, pp. 33–36.
- "The Cologne Greek Codex about Mani." In *Ex orbe religionum: Studia Geo Widengren*, pp. 424–29. Leiden.

Bibliography of R. N. Frye

1959

"American Policy in the Middle East." *Pakistan Historical Journal* 12, pp. 98-101.

"Note on Arkapates." In *The Excavations at Dura-Europos*, vol. 5, edited by C. B. Welles, p. 111. New Haven.

"Zurvanism Again." *Harvard Theological Review* 52, pp. 63-73.

Encyclopaedia Britannica: Karl Geldner; Pahlavi.

Encyclopaedia of Islam: Balōčistān; Barzand; Bāwand.

1960

"Biyābānak: The Oases of Central Iran." *Central Asiatic Journal* 5, pp. 182-97.

"Georges Dumézil and the Translators of the Avesta." *Numen* 7, pp. 161-71.

"The Historical Impact of Islam in the Soviet Union." In *Islam and Communism*, edited by J. Pennar, pp. 5-10. New York.

"Die Legenden auf sassanidischen Siegelabdrücken." *WZKM* 56, pp. 32-35.

"Parthian and Sassanian History since World War I." *Diogenes* 29, pp. 102-10.

"Die Wiedergeburt Persiens um die Jahrtausendwende." *Der Islam* 35, pp. 42-51.

Encyclopaedia Americana: Persia.

Encyclopaedia Britannica: Ossete Language; Pashto.

1961

"Remarks on Baluchi History." *Central Asiatic Journal* 6, pp. 44-50.

Encyclopaedia of Islam: Bukhārā.

1962

"Reitzenstein and Qumran Revisited by an Iranian." *Harvard Journal of Theology* 15, pp. 261-68.

"Some Early Iranian Titles." *Oriens* 15, pp. 352-59.

"Soviet Historiography on the Islamic Orient." In *History and Historians of the Middle East*, edited by B. Lewis, pp. 367-74. London.

Encyclopaedia Britannica: Avestan; Baluchi; Iranian Languages; Pacorus; Parthia; Persian; Phrates; Tiridates; Vardanes; Vologaeses; Vonones.

Encyclopaedia of Islam: Dar; Darī; Dar-i Ahanin; Djahlāwan; Djastanids; Djīruft.

The Heritage of Persia. London, 317 pp. [Also in Italian, Spanish, Dutch, and Persian editions].

Persien bis zum islamische Eroberung. Munich, 575 pp.

1963

"Iranskie Zametki" (Iranian notes). In *Proceedings of the 25th International Congress of Orientalists*, vol. 2, pp. 178-82. Moscow.

"The Problem of New Persian and 'Dari.'" *Indo-Iranica* 16, pp. 30-33.

Obituary, Bernhard Geiger. *WZKM* 59, pp. 224-26.

1964

"The Charisma of Kingship in Ancient Iran." *Iran* 6, pp. 36-54.

"Inscriptions on Sasanian Silver." *Bulletin of the Cleveland Museum of Art* 51, pp. 92-95.

"Remarks on the Two Dialects of the Avesta." In 3a2J. M. Unvala Memorial Volume, pp. 30-34. Bombay.

"Symbols, Monograms and Devices in Ancient Iran." In J. M. Unvala Memorial Volume, pp. 181-84. Bombay.

Catholic Encyclopaedia: Cimmerians; Medes; Persepolis; Persia.

Encyclopaedia of Islam: Farāh; Faryāb; Ghardjīstan; Ghudjduwān; Girīshk; Gandapur; Ghilzay.

1965

"The Middle Persian Inscription of Kartir at Naqsh-e Rājab." *Indo-Iranian Journal* 8, pp. 211-25.

"The New Persian Renaissance in Western Iran." In *Arabic and Islamic Studies in Honor of Hamilton A. R. Gibb*, edited by G. Makdisi, pp. 225-31. Leiden.

"Zoroastrier in der frühislamischen Zeit." *Der Islam* 40, pp. 198-99.

Bukhara, the Medieval Achievement. Norman, Oklahoma, 209 pp.

1966

"Kushans and Other Iranians in Central Asia." In *Reshid Rahmeti Arat Ichin*, pp. 244-47. Ankara.

"Parthia in the Time of Artabanos." *Anjomān-e Farhang-e Irān-e Bastān* 4 [Tehran], pp. 41-45.

"The Parthian Inscription of Kal-e Janggah." *Anjomān-e Farhang-e Irān-e Bastān* 4, pp. 46-51.

"The Persepolis Middle Persian Inscriptions from the Time of Shapur II." *Acta Orientalia* 30, pp. 83-93.

"Razvitie Vostokovedeniya v SSHA" [Development of Oriental studies in the USA]. *Narody Azii i Afriki*, no. 4, pp. 279-81.

Editor. *The Histories of Nishapur*. Cambridge, Mass., 657 pp.

Bibliography of R. N. Frye

1952

- "The Abbasid Conspiracy and Modern Revolutionary Theory." *Indo-Iranica* 5, pp. 9-14.
- "City Chronicles of Central Asia and Khurasan: A History of Nasaf?" In *Melanges Fuad Koprülü*, pp. 165-69. Istanbul.
- "Notes on a trip to the Biyabanak, Seistan and Baluchistan." *Indo-Iranica* 6, pp. 1-6.
- "Notes on Scholarly Serial Publications in Iran." *JAOS* 72, pp. 204-5.
- "Pahlavi Heterography in Ancient Georgia." In *Archaeologica Orientalia in Memoriam Ernst Herzfeld*, edited by G. Miles, pp. 89-101. New York.
- "Remarks on an Outline of Near Eastern History." *Indo-Iranica* 5, pp. 39-43.
- "Sukhani chand dar piramūn-e ta'rīkh-e khavār-e miyāne" [Some notes regarding the history of the Middle East]. *Danesh* 8, pp. 427-29.

1953

- "Iran, the World Today." *The Atlantic Monthly* [Jan.], pp. 111-17.
- "Safar e Biyābānak va Sīstān va Balūčīstan" [Trip through the desert, Seistan and Baluchistan]. *Danesh* 10/11, pp. 528-33.
- "Taṭbiq-e lahje-hā-e Khūri va Balūči" [Notes on the Khuri and Baluchi dialects]. *Mehr* 3 and 4, pp. 142-45, 217-21.
- Iran*. New York, 126 pp. [English ed. 1955].

1954

- "The Andarz Nāme of Kāyūs b. Iskandar b. Kāpūs b. Vušmgīr." In *Serta Cantabrigiensia* [Orientalist Congress], pp. 7-21. Wiesbaden.
- "An Epigraphical Journey in Afghanistan." *Archaeology* 7, pp. 114-18.
- "Gūzideh-e Tārīkh-e Nišāpūr." *Farhang-e Irān Zamīn* 1, pp. 347-62.
- "Iran under Zahedi." *Foreign Policy Bulletin* 33, pp. 5-7.
- "A Parthian Silver Bowl." *ArtAs* 17, pp. 143-44.
- The History of Bukhara (Narshakhī)*. Cambridge, Mass., 178 pp.
- With R. P. Blake. *History of the Nation of the Archers*. 2d ed. Cambridge, Mass., 174 pp.

1955

- "Additional Notes on the Early Coinage of Transoxiana." *ANSMN* 4, pp. 105-14.
- "An Early Arabic Script in Eastern Iran." In *Donum Natalicum H. S. Nyberg*, pp. 67-74. Uppsala.

- "Aspects of Ancient Armenian History." *The Armenian Review* 8, pp. 55-59.
- "City Chronicles of Central Asia and Khurasan: The Tārīkh-i Nišāpūr." In *Zeki Velidi Toganā Armağani*, edited by A. Z. V. Togan, pp. 405-20: Istanbul.
- "The Manuscript of the Andarz name in N. Persian." *JAOS* 75, 24-26.
- "Notes on the Renaissance of the 10th and 11th Centuries in Eastern Iran." *Central Asiatic Journal* 1, pp. 137-43.
- "Parthian Dipinti." *Yale Classical Studies* 14, pp. 196-200.

1956

- "City Chronicles of Central Asia and Khurasan: The Kitāb-e Mullāzade." In *Avicenna Commemoration Volume*, pp. 89-92. Calcutta.
- "Islam in Iran." *The Muslim World* 46, pp. 5-12.
- "K Voprosu o Padenii Parfyanskogo Tsarstva [On the fall of the Parthian kingdom]." *VDI*, no. 4, pp. 113-19.
- "Nazam al-Darāwīsh" [The Dervish orders, a study in the bifurcation of Islam]. In *al-Thaqafa al-Islāmiyya*, pp. 356-60. Cairo.
- "Notes on the History of Transoxiana." *HJAS* 19, pp. 106-25.
- "Persian Renaissance of the 11th Century." New York Iranian Students Association, *The Daneshjoo* 3 (New York), pp. 2-3.

1957

- "Additional Notes to the Coinage of Transoxiana II." *ANSMN* 7, pp. 231-38.
- "Iran and Muslim Unity." In *Islam and the West*, pp. 179-93. The Hague.
- "A Note on the Andarz Name," *JAOS* 77, p. 48.
- "Remarks on the Paikuli and Sar Mashad Inscriptions." *HJAS* 20, pp. 702-8.
- "Science and Poetry in Iran," New York Iranian Students Association, *The Daneshjoo* (New York) 4, pp. 1, 6.
- Encyclopaedia of Islam: Ardakān; Ardalān; Ardīstān; Ardabil; Asādābād*.
Editor. *Islam and the West*. The Hague, 215 pp.

1958

- "Treasures of the Hermitage Museum." *Archaeology* 11, pp. 105-10.
- Encyclopaedia Americana: Afghanistan; Iran; etc.*
Encyclopaedia of Islam: Arran; Arzan; Astarābād; Awa; Bakhtigān; Balkh.

Bibliography of Richard Nelson Frye

1943

"Sughd and the Sogdians." *JAOS* 63, pp. 14-16.
With A. Sayili. "Turks in the Middle East before the Saljuqs." *JAOS* 63, pp. 194-207.

1944

"Oriental Studies in Afghanistan." *JAOS* 64, pp. 144-45.
"The Samanids: A Little Known Dynasty." *The Moslem World* 34, pp. 40-45.

1945

"Oriental Studies in Turkey during the War." *JAOS* 65, pp. 204-6.
With A. Sayili. "The Turks in Khurasan and Transoxania." *The Moslem World* 35, pp. 308-15.

1946

"The Cultural Traditions of Afghanistan." *GBA* 29, pp. 65-72.
"Notes on the History of Architecture in Afghanistan." *ArsIs* 11/12, pp. 198-200.
"Notes on Islamic Studies in the USSR and Turkey during the War." *The Moslem World* 36, pp. 69-75.
"Observations on Architecture in Afghanistan." *GBA* 29, pp. 129-38.
With A. Sayili. "Selçuklardan Evvel Ortaşark'ta Türkler." *Belleten* 10, pp. 97-131 [Turkish transl. of English original published in *JAOS*].
Obituary, L. S. Bogdanov, *The Moslem World* 36, p. 278.

1947

"Abū Muslim in the Abbasid Revolt." *The Moslem World* 37, pp. 28-38.
"An Epigraphical Journey in Iran." *Archaeology* 2, pp. 186-92.
"Orientalia in Germany and Scandinavia." *JAOS* 67, pp. 139-41.
"Scarborough Report on Oriental Studies in Britain." *JAOS* 67, pp. 333-34.

1948

"Further Note on Orientalia in Germany." *JAOS* 68, p. 68.
"Remarks on Some New Islamic Sources on the Rus." *Byzantion* 18, pp. 119-25.
"Two Timurid Monuments in Herat." *ArtAs* 11, pp. 206-13.
With R. P. Blake. "The Vikings Abroad and at Home, Trans. from Ibn Fadhlān." In *A Reader in General Anthropology*, edited by C. S. Coon, pp. 411-16. New York.

1949

"The Middle Persian Inscription at Sar Mashad." *The Harvard Theological Review* 52, pp. 69-70.
A New Arabic Geographical MS." *JNES* 8, pp. 90-97.
"Notes on the Risaṣla of Ibn-Fadlān." *Byzantina Metabyzantina* 1.2, pp. 7-37.
"Report on a Trip to Iran." *Oriens* 2, pp. 204-15.
With R. P. Blake. "History of the Nation of the Archers." *HJAS* 12, pp. 269-443.
Notes on the Early Coinage of Transoxiana. New York, 50 pp.

1950

"Additional Notes on the Early Coinage of Transoxiana." *ANSMN* 4, pp. 105-14.
"Notes on the Early Sasanian State and Church." In *Studi orientalistici in onore G. L. Della Vida*, vol. 1, pp. 314-35. Rome.
"Notes to Islamic Sources on the Slavs and Rus." *The Muslim World* 40, pp. 19-26.

1951

"Jamuk, Sogdian Pearl?" *JAOS* 71, pp. 142-45.
"Tarxūn-Türxūn and Central Asian History." *HJAS* 14, pp. 105-29.
Editor. *The Near East and the Great Powers*. Cambridge, Mass., 214 pp.
With L. V. Thomas. *The United States and Turkey and Iran*. Cambridge, Mass., pp. 173-294.

Richard Nelson Frye

Born : Birmingham, Alabama, USA. 10 January 1920

Education

BA University of Illinois 1939, with summa cum laude in History and in Philosophy

MA Harvard University 1940 in History

PhD Harvard 1946 in Oriental History

Extra studies

Princeton University. 1938 and 1941 for Persian Arabic, Turkish School of Oriental Studies, University. of London 1946-7 for Avestan, Sogdian, etc.

Honorary doctorate

University of Tajikistan, Dushanbe 1991

Positions

Junior Fellow, Society of Fellows at Harvard University 1946-9 Assistant Prof. of History and Comparative Philology 1949-53 at Harvard University.

Assoc. Prof. 1953-7 at Harvard University

Aga Khan Prof. of Iranian 1967-90 at Harvard University

Visiting Prof. at Frankfurt University. 1958-9

Hamburg University. 1968-9 scholar.

Hermitage Visiting Museum, Leningrad 1966-7.

Visiting Prof. University of Tajikistan and Acad. of Scs. 1990-2

Director of Asia Institute, , Shiraz, Iran 1970-5

Editor : Bulletin of the Asia Institute, 1970-2003

Founder : National Assn. of Armenian Studies & Research

Founder : Center for Middle Eastern Studies, Harvard University 1949

Founder : Hagop Kevorkian Chair of Iranian Studies, Columbia U. 1957

Founder : Aga Khan Chair of Iranian, Harvard University 1956

Founder : Ozai Durrani Chair of Indo -Pakistan Culture, Harvard University 1964

**13th Award
of the
Foundation of
Dr. Mahmood Afshar**

RICHARD NELSON FRYE

Tehran, 22 June 2004